

Uj Keletet

ti parasztpárti kéri a...
szerezzen érvényes...
szóló törvény azon...
ly szerint a hét elemi...
ek katonai szolgálata

pénzügyminisztérium...
tésében kéri, hogy a...
l ne vonjanak le kü...
másik bejelentésében...
nyelvek folyósítását

vádolja a kormányt...
ei részleges választás...
egakadályozza a sza...

gügyminiszter intéz...
tosítja D. R. Ioani...
kormány örököndi fog...
aga fölött.

és a bucaresti...
szén

A szosszén tegnap...
okozott egy taxisof...
zata egy jölibőzött...
te az utstten átmen...
Egy arre járó em...
yeznie az autó szá...
Filantropia-kórház...
szenvédés után meg...
találtak semmilyen...
vezethetné a hatósá...
mány fedli. A gázol...
zótatni Vasile Lun...
azonban tagadja tet...
nak a sárhányón ta...
az autóban állítol...
nyomozás folyik.

el meghosz...
a haitai

egirta az Uj Kelet...
kereskedelem lebo...
nyonyult az uj haitai...
atározta annak kibő...
műszaki osztálya elk...
bővítésére vonatkoz...
nyás végett a london...
z továbbítottak. A...
négy nagy hajó he...
fog tudni kikötni és...
A kikötőbőlöt nyu...
fogják meghosszab...
tségei 650 ezer fon...

gyilkossági...
Bégánál

A Bega timisoara...
csatornán a város...
ik nagy jégtáblákat...
felszínéről. Javában...
ízgatott fiatal asz...
ton és mielőtt meg...
a jégtáblák által el...
t ürbe ugrott. A...
radózással, kampó...
a az öngyilkosjelöl...
mentése ellen. Az...
került, szó nélkül...
és még a nevét sem...
a munkásoknak.

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 10.
9-77.

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Uj Keletet

Taxa postala
plătită în num.
No. 294713/3930.

10. Telefon: 9-77.
Havonta 110, neg.
évre 600, egészévre 1200
félre: Havonta 2, negye
félre 13, egészévre 20 dol
detések díjazásá szerint.
KELET" az erdélyi és bán
dóság egyetlen politikai n
Cikkjeink utánnyomását csak a for
rás megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA - POSTA

Diszter 2., I. em.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPLAP

Ára 5 lej

Érmentelen leveleket nem fogadunk el.
- Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bucaresti szerkesztő Hát-szegi Erac, Strada Matel Milo 8.

Vasárnap, 1935. február 10.

5995. ÉV. ADAR 7. XVIII. EVF. 33. SZÁM.

Dr. Schuschnigg és az osztrák zsidók

Ausztria azon peches országok közé tartozik, melyek a keletenél erősebben függnek a nemzetközi politikai tényezőktől. Olyan ország, melynek életszükséglete a nemzetközi közvélemény és a hatalmak gyámsága. E nélkül elvesztené önállóságát.

Ezért van az, hogy ennek az országnak a kormánya bepolitikájában is mindig kifelé sandít, vajjon látják-e és ha látják mit mondanak odakinn arról, amit saját házában tesz-vez.

Schuschnigg kancellárban meg is van az igyekezet, hogy úgy politizáljon befelé, hogy az kifelé is jó színben tűnjön fel.

Ami nem jelenti azt, hogy ez mindig sikerül is neki. A zsidókérdés tekintetében például nem sikerül.

Schuschnigg olyan zsidópolitikát igyekszik inaugurálni, hogy bepolitikailag is megtefele és kifelé sem ártalmas.

Befelé: megtisztítja a közigazgatást, a bankéletet, a közoktatást, a politikai és gazdasági életet az ugynevezett „zsidó befolyástól”. S míg mind a két kezével „tisztít” országában, kifelé fordított arca barát-ságos képet igyekszik mutatni a külföldnek, oként szölvá:

„Nem uraim, én kesztyűs kézzel dolgozom itt bent, ne tessenek rólam semmi rosszat gondolni... Hogy néhány zsidó alkalmazottat kihajítottunk a bécsi közigazgatásból... vagy mondjuk az összes zsidókat, — ez kérem véletlen... Véletlenül szocialisták voltak ők... En igazán nem tehetek arról, hogy közbene zsidók is voltak az illetők. Hogy a bankokból is kitéttük a zsidókat... hát istenem, a bankok mind zsidó kezekben voltak... az osztrákoknak is kell bank. Hogy a politikában nem engedem érvényesülni a zsidókat, erről sem én tehetek: a zsidók zsidóknak érzik magukat és nem osztrákoknak.”

Ilyeneket mond Schuschnigg kancellár és amikor ilyeneket mond csak szóalommal lehet rágonolni. Nagy és sokoldalú igyekezte ugyanis hiábavaló. Bent, Ausztriában: távolról sem hatja meg a náciakal mindaz, amit Schuschnigg két kezével művel. Künt: a civilizált világban mindenki tudja, hogy Ausztriában burkolt antiszemita rezsim áll a kormányruhá.

Maga a nyilatkozat is, melyet Schuschnigg a külföldnek szánt megnyilatkozás — olyképpen, hogy az befelé se ártson — árulja el ezt legelőkeltebben. Schuschnigg diplomati-kus akart lenni, amikor azt mondotta, hogy ő elléli azt az antiszemitizmust, amely német faji szempontokra támaszkodik és elléli Hitler zsidó politikáját is. Nyitva hagyta azonban azt a kérdést, melyik az az antiszemitizmus, amelyet helyesnek tart. E kérdés ugyanis magától adódik Schuschnigg nyilatkozatából.

De a felelet is.

Olyan antiszemitizmus van Ausztriában, mely kifelé meg akarja őrizni a humanista színezetet, hogy befelé annál eredményesebb munkát végezhesen. És ez az antiszemitizmus okos akar lenni. Ad bizonyos jogokat bizonyos zsidóknak, hogy ennek címén annál többet vehessen el tőlük.

Schuschnigg dr. zsidópolitikája ezért veszedelmesebb, mint a Hitleré.

Az osztrák zsidók jövője távolról sem bríglésremélő.

Tányított demokrácia

A demokrácia ellenfelei rendszerint sikerrel érvelnek azzal a sok esetben helytálló igazsággal, hogy az elmaradott országok népé nem éretek arra, hogy a saját fejükkel és a saját érdekükben kormányozzák magukat.

Arra hivatkoznak, hogy a nép elmaradott tömegei képtelenek felismerni valódi érdekeiket és a legtöbbször a pártok demagógiájának esnek áldozatul.

Látszatra ezek az érvek helytállóak, különösen, ha a németországi eseményeket vesszük analízis alá, ahol az átlagos műveltség elég magas fokán álló tömegek voltak azok, amelyek saját halálos ítéletüket kimondták.

A demokrácia ellenfeleinek igazsága azon-

Dunca Jenő dr. clujmegyei prefektus katonai kinevezésének ügye a kamara előtt

A hadügyminiszter rehabilitálta a megriadott prefektust. Gavril Mihali sighet-i prefektust hazafiatisággal vádolták meg

Bucuresti, február 9. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Saveanu elnök felolvassa a hadügyminisztérium átiratát, amelyben Giurgiu cluj-i képviselő interpellációjára válaszul Dunca Jenő clujmegyei prefektusnak tartalékos örnaggyal való kinevezése ügyében. A leirat szerint a clujmegyei prefektus katonai szolgálata alatt a legteljesebb megelégedéssel töltötte be pozícióját, 1921-ben és 1922-ben közmegelégedésre működött, soha semmi fegyelmi eljárás ellene nem volt. A hadseregből való kiválása saját akarására történt. Soha a hadsereg intézményének kárt nem okozott, ellenkezőleg, működése díszére vált a hadseregnek. Mindig fegyelmezett katonára volt és tisztai becsületén semmiféle csorba nem esett.

Iuca belügyi alminiszter közli, hogy az interpellációt eredetileg a belügyminisztériumhoz intézte, éppen ezért ő is felszólal a kérdésben. Dunca Jenő dr. egyike a legdívalóbb adminisztratív erőknek az ország szolgálatában és éppen azért a legnagyobb megelégedéssel tölti el a hadügyminisztériumnak ez a leirata. Csodálkozik afölött, hogy Giurgiu, akit objektív embernek tartott, ilyen durva támadást intézett a kitünő prefektus ellen.

Adam Ionescu szerint Gavril Mihali sighetmegyei prefektus, aki egyben a liberális párt ottani tagozatának az elnöke is, a sighet-i közszégi választáson olyan listát állított össze, amelyen a 28 tanácsos közül 8 román és 20 zsidó és magyar. Ez a román lakosság számára lealázó. Mihali hazafiatisan érzései közismertek. A magyar világban főszoalabíró volt és magyar zászlóval fogadta a bevonuló román csapatokat. A közszégi választásokon való szerepe is felháborító.

Cuza kéri, hogy Iuca alminiszter azonnal válaszoljon.

Ionescu: De válaszolhat a jelenlevő maramuresi képviselő: Condrus is.

Condrus: Csak a magam cselekedeteiért vállalkozok felelősséget.

Iuca: Mi nem ismerjük el a prefektusnak azt a jogát, hogy a közszégi választásokba befojlyon. Mihali, mint a párttagozat elnöke működhet közre a választásoknál és amennyiben hazafiatisan magartatása váloiban kiderül, úgy ennek meg lesznek a következményei.

Tica képviselő a belügyminisztert interpellálja meg, hogy gondoskodjék több tizezer beszarabiai román állampolgárságáról.

Ghimbesan kéri, hogy a kereskedelmi vállalatok nyomtatványain és a plakátokon a helység- és ucanevek csak az állam nyelvén szerepeljenek.

Beloin a Bartaromian textilcég ügyében interpellál. Ez a cég eddig Galation működött és most Bucurestibe tette át központját. A cég 211 millió lejes alaptőkével működik és csak 24 ezer lej adót fizet évente, tehát nyilvánvalóan becsapja az államot. Már több vizsgálat megindult, de még eddig semmi eredménye nincs. A központban 30 tisztviselő dolgozik, mind a 30 idegen.

Lizescu: Ez a cég ezer szövszékkel dolgozik és tönkreteszti a belföldi ipart. 800 millió lej évi forgalma mellett 24 ezer lejt ad évente az államnak.

Ezután a napirenden benyújtották az ércpénzre vonatkozó törvényt. Néhány többségi képviselő és Iunian szólalt fel a javaslathoz.

Leon Blum a „Populaire”-ben írott cikkében bejelenti, hogy a párizsi munkásság tüntetni fog Schuschnigg osztrák kancellár ellen

Párizs, február 9. (Rador). A Le Populaire és L'Humanité szocialista lapok mai számukban felhívat intéznek a munkássághoz, holnap tegyék le az emlékezés virágait a köztársasági téren. Utasítják azonban a munkásságot, miután virágait elhelyezték, rögtön menjenek tovább, nehogy alkalmat adjanak a rendőrségnek a beavatkozásra.

Egyidejű jelentés szerint Leon Blum szocialista vezér a Le Populaire-ben cikket írt

Schuschnigg osztrák kancellár párizsi látogatásával kapcsolatban. Leon Blum bejelenti, hogy az osztrák kancellár párizsi látogatása alkalmából ellenséges tüntetésekre fog sor kerülni. Kötelességünk felháborodásunknak kifejezést adni az ellen, aki az ausztriai fasiszta és jezsuita tirranizmus felelős vezetője. Az összes demokraták és köztársaságik így éreznek — fejezi be cikkét Leon Blum.

han csak látszólagos. Látszólagos pedig azért, mert a demokrácia szabadságjogai nélkül lehetetlenség elképzelni a tömegek politikai nevelését, egy olyan társadalmi és kulturális iskolázottság atmoszféráját, amely a népeket alkalmassá teszi saját sorsuk alakítására.

Azokban az országokban, amelyeknek szellemi és gazdasági nívója alacsony, különösképpen nagy akadályokba ütközik a tömegeknek egy magasabb gazdasági és szellemi nívóra való felemelkedése, a demokrácia által biztosított szabadságjogok nélkül.

Ezt az igazságot az összes elmaradott országok politikusai és népevezérei közül a legteljesebben és legmagasabb szellemi áttekinetés mellett Törökország nagy demokratikus „diktátora”: Kamál pasa ismerte fel.

Kemál pasa az irányított demokrácia megteremtője, aki egyfelől erős kézzel nyomta el a demokrácia jobb- és baloldali ellenségeit, a reakció ártó tradíciókba ágyazott és a haladás ellen feszülő erőt, másfelől azonban átgondolt és nagyszerű intézkedésekkel biztosította a török nép számára a fevilágosodás és a haladás összes előnyeit, gazdasági és szellemi felemelkedésének lehetőségeit.

Kemál pasát általában diktátornak szeretik tekinteni azok, akik tehetségtelenül és

kalandor-eszközökkel kacsintanak a diktatúra és a diktátorság álmái felé. Holott Kemál pasa „diktátorsága” nem a személyes önzés, nem a népelemzés szolgálatában áll, hanem ellenkezőleg: egy elmaradott országban a nép szellemi nívójának és demokratikus felemelkedésének egyik imponáló eszköze.

Kemál pasa az irányított demokrácia nagyszerű mestere, aki a tegnap lefolyt törökországi választásokon a legisztiabb eszközökkel szerezte meg az abszolút többséget, aki a még két évtizeddel ezelőtt háremekkel telített Törökországban választójogot adatott a nőknek és az új parlamentjében immár tizenhat női képviselő fogja védeni a felszabadult török női társadalom érdekeit.

Kemál pasa a gyenge nyugati demokráciának megmutatta a demokrácia biztosításának útjait. Megmutatta azt, hogy a demokrácia nem jelenti egyben a gyöngeséget a demokrácia ellenségeivel szemben, megmutatta azt, hogy a népeknek ajándékozott demokráciát nem lehet a nép ellenségei marfalkál odadobni s hogy aki demokráciával akar uralkodni, annak a demokráciát, ha kell, akár diktatúrával is meg kell védelmeznie.

Japán gyarak — belülről

Nem szivesen mutatják a japánok gyaraik belsejét a külföldieknek. Ők maguk europai és amerikai utjikon ugyan sokat tanultak, annyit, hogy a japán üzemek ma már pédá sok tekintetben a termelésnek, de termelésük titkát senki idegen előtt nem árúják el. Csupán egy esetben, ha az idegen a külügyminisztérium ajánlásával jön a gyárigazgatóhoz. Az ilyen ember megbízható. Ilyennek megmutatják a nagy üzemeiket; a közép- és kisüzemek látogatása már nehezebb, ide csak személyes kapcsolatok révén jut az ember. Ezeknek a kisebb kapacitású üzemeknek nagyobb a jelentőségük Japánban, mint a gyáraknak.

Ha bejut az ember egy nagy gyárba, akkor előbb nem kísérik az igazgató fogadószobájába. Ilyesm Japánban nem ismernek, a nagybankokat kivéve. Egybeült, gyárakban és szerkesztőségekben, az igazgató, illetve kiadó alkalmazottjai között ül, vagy járkál és ugyanígy dolgozik, mint a többiek. Ez a szoros egyéni viszony áll fenn az üzemi vezető és a munkásság között. Nem idegen, ellenkezőleg, barát és jószágos tanácsadó. A gyártulajdonos nem proccol, nem jön autón a gyárba, hanem villamoson, mint az alkalmazottjai. Nem tüntet sem nyilvános helyeken a gazdagságával, sem otthonában, amely egyszerű, kényelmes, de nem luxusos. Valami a régi családi szellemből megmaradt a munkaadó és munkás között.

Egy svájci gyáros, aki a legnagyobb japán gyapotszövődét látogatta meg, a látogatásról többek között így referált:

A gyárigazgató két munkászubonyban fogadott. Teát szervíroztak tiszteletemre. Ez alkalom volt arra, hogy kissé informáldojam az állapotokról. A munkásszervezetekről érdeklődtem. Ezeknek a tanácsait szivesen hallgatom meg — mondotta az igazgató —, de csak műszaki és szervezkedési kérdésekben. Munkaidő, bér, leépítés és új munkások felvétele már a munkaadó és munkások közös, ugyszólván patriárkális ügye. A gyárban dolgozó 3700 munkás közül 500 a férfi, a többi 15—20 év körüli leány, akik a gyárban laknak és átlag 3—4 évet töltenek itt. Azután vagy férjhez mennek vagy pedig házimunkával keresik meg kenyerüket. En magam tanítom őket esti tanfolyamon a szövőipar elméleti részére és az eddigi tapasztalatok szerint a gyárból elkerült nők a házi szövőiparban jól boldogulnak.

A gyárban naponta 15 bala indiai, amerikai, egyiptomi és perzsa eredetű gyapotot dolgoznak fel. A gépek reggeli öt órától este 11 óráig szakadatlanul futnak, a munkások két rétegének munkája mellett. A fiatal munkások feladata főképp az, hogy az elszakadt szálakat rendezhozzák. Egy-egy munkástársny 3—6 szövőgépet ellenőriz, vagy 25—48 automatikus szövőszéket. Minden gépnek saját elektromos induktora van és saját porszívója. A levegőt mesterségesen nedvesítik, nehogy rontsa a levegőt. Négy munkástársny lakik egy teremben, amely tiszta és világos. Japánban a Toyoda-Webb rendszerű szövőgépek vannak használatban, a „világ legszebb szövőszékei”. A gépgyár, amely ezeket előállítja, nem győzi szállítani a szövőszékeket. A gyár legutóbb 107 százalékos osztalékot fizetett.

A japán munkarendszer közös karaktere, hogy a gépeket erősen kihasználják, nem úgy, mint Európában, ahol a gépek kímélése a tendencia. Viszont a lekoptatott gépeket inkább javított rendszerűekkel cserélik be, ahelyett, hogy toldanak-foltoznak azokat.

Ellenőrzés nélkül dolgozik a japán munkás, aki a világ legőnértetesebb dolgozója. Ha a munkavezető visszaad neki egy rosszul sikerült darabot, vérg meg van sértve. Viszont ez elegendő a munkásnak ahhoz, hogy ambícióját sarkalja és hogy a jövőben hasonló hibákat ne kövessen el. Az embernek az a benyomása, hogy a munkások azért is dolgoznak ilyen különös ambícióval, mert ebben nemzeti büszkeségüket látják. Minden japán ember úgy érzi, hogy egy jó teljesítmény, amit a külföldi is elismer: nemzeti becsületet jelent és azt, hogy Japán ezen a

VILAG TÜKRÉ

reven is első helyet foglal el a kulturorszá-
gok sorában. A legtöbb üzemen akkord-
rendszer van, azonkívül újabban meghonosí-
tották a prémiumok rendszerét, vagyis díja-
kat tűznek ki a legjobb teljesítményekre.

Nemrégén Jokohamában csőgyár létesült,
amely naponta 150 tonna agyag- és beton-
csövet állít elő. Ebben a gyárban egyelőre
még nincs akkordmunka, mert a kereslet
csak most indult meg. Azonban a jövő sze-
zonban már áttérnek az akkordmunkára,
hogy ezzel is nagyobb teljesítményekre sar-
kalják a munkásságot. Angol és német mér-
nökök egész serege dolgozik ebben a gyár-
ban, ahol a legújabb rendszerű csatornákat
készítik.

Az idegen műszaki személyzet szerződéses
alapon él az országban. Szokatlanul nagy
összegeket keresnek, úgyhogy két-három évi
Japánban való tartózkodás után takarékos
életmód mellett annyit gyűjthetnek, hogy ab-
ból tíz évig is megéljenek munka nélkül. A
jó japán valutát kivihetik és semmiféle pénz-
ügyi rendelet nem korlátozza őket ebben a
tekintetben.

Ugyanakkor azonban, amikor a modern
üzemekben a munkásság kis bér mellett ke-
vés munkateljesítményt végez, a kicsiny és
technikailag fejletlen gyárakban középkori
állapotok uralkodnak. Ugyanazt a kézműves
munkát kell elvégeznie a munkásnak, mint
évszázadokkal azelőtt. Még a gummifeldol-
gó üzemekben is ilyen primitív állapotok
vannak. Szó sincs egészségügyi óvintézkedé-
sekről vagy tűzbiztonságról. Faházakban,
egymáshoz zsufolva dolgoznak reggeltől es-
tig a munkások, hogy teniszcipőket gyárt-
sanak, 40 lej értékben vagy egy pár haris-
nyát, 35 lej értékben vagy egy tuat fürdő-
trikót 400 lej értékben.

Vizont aránylag primitív felszerelésű gyá-
rakban is nagymennyiségű árut tudnak ki-
hozni. Otaruban egy bádógdobogó, amely
háromszáz munkást foglalkoztat, évente két-
milliárd dobozt gyárt. Ebben a gyárban
minden automatikusan megy, a bádógdobozok
egyik géptől a másikhoz gördülnek, két eme-
letet jár meg mindegyik, míg aztán lejut
csomagolásra a pincébe.

Japán az ellentétek országa. Iparában a
legrégibb termelési rendszert és a legújab-
bat lehet találni. Japán a fáradhatatlan
munka országa, a japán nép a sárga faj
egyik legteremtősebb, legteremtőbb népe,
amely lehet, hogy az egyetlen kultúra ál-
dásává válik, de lehet, hogy a nyugati kul-
turák ostora.

**Borzalmas robbanás a cherbourgi pi-
rotechnikai intézet löporraktárában.** Pá-
rizsból jelentik: Cherbourghan a pirotechnika
intézet löporraktárában robbanás történt,
amelynek következtében tüz ütött ki. A rob-
banás következtében több épület rombadott
10 kilométernyi körzetben számos ház meg-
se sérült. A szerencsétlenségnek egy halott
és három sebesült áldozata van.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA MUSORA:

Vasárnap, február 10. (Este.) Állarcosbál.
Alfred Piccaver tenorista és Jean Atha-
nasiu bariton közreműködésével.
Hétfő, február 11: Trubador. (Binu Bădes-
cu tenoristával.)

MUNKAS-MOZGÓ MUSORA:

Str. Văii 7. Telefon: 171.
Vasárnap 3, 6 és 9, hétfőn, kedden 5 $\frac{1}{2}$ és 9
órákor dupla műsor egy helyért: I.
Friderika, Lehár Ferenc világhírű ope-
rettje filmen. Főszerepekben: Mady
Christians, Otto Walburg, Ida Wüst és
Paul Hörbiger. II. Cavalcada. A leg-
nagyobb háborús film. Főszerepekben:
Clive Brook és Diana Wynyard.

Írógép és toll- tollak

Javítását szakszertűn végezzük. Sokszorosí-
tásokat ízléses kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és tolltoll vállalat Str. Reg. Maria 2.
Telefon: 11-09.

Schuschnigg osztrák kancellár elítéli Hitler antiszemita politikáját

Mit adtak a zsidók a német népnek?

Amszterdam, február 9. A „De Tijd“ ci-
mű amszterdami katolikus lap interjú kö-
zöl dr. Schuschnigg osztrák kancellártól,
amelyben a zsidó-kérdés kapcsán a követ-
kezőket mondotta:

— Elhibázottnak és hamisnak tartom
az antiszemita akciókat, amelyeket a né-
met faji kérdés szempontjából indítottak
meg. A zsidók az árjakkal szemben távol-
ról sem alacsonyabbrendűek, hanem velük
egyenértékűek. Ha ma szellemileg erősebb-
eknek és élesebbeknek is bizonyosnak
tűnik, hogy másrészt hiányzik a röghöz kötöt-
tségük. Itt-ott hamis hasznát huznak ezek-
ből a szellemi tulajdonságokból az árjak
kihasználására. Ezzel szemben természet-
esen el kell járnunk. Ha a zsidó szellemi-
ség helytelen és hamis irányba terelődik,
ugy ennek sokkal veszedelmesebb követ-
kezményei vannak, mintha ugyanez az árja
szellemiséggel történne.

— Nem áll szándékomban bármit is ten-
ni a zsidók ellen Ausztriában. Téves és os-
toba dolog egy művészt, csak azért mert
zsidó, saját munkaköréből kizárni. Nem
szívesen emelek azonban zsidókat a legma-
gasabb pozícióba, mert alapjában véve na-
gyon kevés zsidó van, aki nem érzi magát
mindenekelőtt zsidónak és csak azután
osztráknak.

— Tekintettel arra, hogy a bankházak
csaknem kivétel nélkül zsidó kezekben
voltak, jobbnak tartom, ha a „Kredit-
anstalt“ vezetésében nincsenek már zsi-
dók.

— Ha az árjak tenni akarnak valamit
a zsidók ellen, mert ők más fajhoz tartoz-
nak, egy dolgot nem szabad elfelejteniük:
azt, hogy a zsidók kisebbségben vannak és
nem becsületes dolog velük szemben olyan
csöközökkel fellépni, mint amilyen csökö-
zőkkel Németországban jártak el ellenük.
Hitler nem vette magának a bátorságot,
hogy a zsidó nagykapitalistákat döntse le,
holott ezek veszedelmesebbek, mint a kis
zsidó kereskedők. Mendelsohn bankárt
tiszteltbeli árjának nevezték ki, vagyis
bizonyítványt adtak neki, mely szerint
ugyanolyan jogok illetik meg őt, mint az
igazi árjakat.

A holland újságíró ama kérdésére, igaz-
e, hogy sok zsidó alkalmazottat bocsátot-
tak el a bécsi városi közigazgatás kötelé-
kéből, dr. Schuschnigg így válaszolt:

— Ez igaz, de ezen egyenlő az érzést
bocsátották el, mert szociálisták voltak és a
szociálisták ellenséges magatartást tanu-
sítanak a kormányal szemben. Pusztá vé-
letlen, hogy egyúttal zsidók is voltak.

Berlin, február 9. Raventlow gróf lap-
jában, a „Reichswart“-ban cikket közöl,
amelyben hangsúlyozza, hogy a német nép-
nek sincs szüksége zsidó teljesítményekre
és nem is akar zsidó szolgálatot igénybe
venni. Nem akar semmilyen közösséget ez-
zel az ártalmas néppel. Fejtegetéseinek
konklúziója, hogy tagadásba kell venni a
zsidók újbóli egyenjogúsítását Németor-
szágban. „A zsidó emancipáció száz eszten-
deje — írja a lap — száz éves tapasztala-
tok is egyben, melyek arra tanítanak, hogy
a német népnek a zsidókkal való együtt-
élése minden tekintetben káros volt.“

Dr. Alfred Hirschberg, a zsidó „C. V.
Zeitung“ legutóbbi számában reflektál a
„Reichswart“ cikkére „Egy évszázad erd-
ménye“ cím alatt. Dr. Hirschberg kimu-
tatja, hogy az az évszázad, amelyet Ra-
ventlow gróf lapja károsnak nevezett, Né-
metország fellendülését hozta magával és
elben előkelő szerepet töltöttek be a zsidók
is. Emlékezteti a Reichswartot Walter
Eisenau teljesítményeire a háborús
nyersanyag-gazdaság megszervezése terén,
Caro, Haber és Frank felfedezéseire, me-
lyek a német élelmezést biztosították a há-
ború alatt, Albert Ballinra, a németországi
zsidó Nobeldíjasokra, stb.

„Ezeknek a számoknak és neveknak a
felsorolásával természetesen nem akarjuk

azt állítani, hogy minden pozitív teljesít-
ményt zsidók produkáltak. De épp oly ke-
vésebbé tudjuk elismerni ennek ellenkezőjét,
nevezetesen, hogy az elmúlt évszázad min-
den sötétsége és ártalmassága a német zsi-
dók rovására irandó. Kérdjük: vajjon a
Reichswart állításainak konzekvenciája-
ként kipusztítandó mindaz, ami zsidóktól
származik a tudomány, a kutatás és a gaz-
daság terén? A bibliáról és a profétákról
nem is szolva — a rádióról is le fognak
mondani, hiszen a nemárja Herz és a nem-
árja von Lieben nélkül elképzelhetetlen ez
az alkotás? Vajjon a lakosság halandósá-
gának is meg kell sokasodnia újból, mert
le kell mondani az olyan gyógyszerekről,
mint amilyen a Wassermann reakció és az
Erlich-féle Salvarsan?

Uj technikával

a vegytisztítás
Czinknél nem drágább,
csak jobb, mint bárhol.

Bratianu Dinu nyilvános köszönetet mondott Tatarescunak a Skoda-ügyért

Tatarescu és Bratianu Dinu pártvezetőségi ülésen likvidálták
a differenciákat

Bucuresti, február 9. (Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A liberális pártklubban pé-
nteken este ülést tartott a kormánypárt
állandó vezetősége Bratianu Dinu elnök-
letével. Bratianu hangsúlyozta, hogy egye-
sek szerettek volna bizonyos kérdésekben
állítólagos ellentétekről tudni közte és Ta-
tarescu között, így a Skoda-ügyben és a
gazdasági kérdésekben. Kijelenti, hogy az
egész idő alatt a legteljesebb egység ál-
lott fenn köztük álláspontjai között a
Skoda-céggel folytatott tárgyalások elvei
alpjait illetően. Ép így áll a helyzet a
pénzügyi és gazdasági politikára nézve is,
amelyekről egyébként a lapokban is nyil-
latkozott. Tanácskozást folytatott egy a
miniszterelnökkel, mint a gazdasági és
pénzügyi tárcák minisztereivel, valamint a
Banca Nationala kormányzójával is és
megállapította, hogy nincs különbség e
tekintetben sem nézetek között.

Ezután Tatarescu beszélt, aki leszzegezi,
hogy minden fontosabb kérdésben kikérte
és megkapta a pártelnök beleegyezését,
akinek köszönetet mond támogatásáért. A
miniszterelnök ezután részletesen és beha-

Anélkül, hogy kimerítő számszerű bizo-
nyításba kellene bocsátkoznunk, állítjuk,
hogy mindazon károk, melyeket ezek a
„kriminális elemek“ idéztek elő a német
közösségnek, egyben töredékét is képezik
azoknak az értékeknek, melyek évről-évre
sok-sok milliót hoznak a német népnek. Mi
igen is fentartjuk igényünket újbóli egyen-
jogusításukra, jóllehet az elmúlt évszázad
tapasztalatai arra tanítanak, hogy a leg-
jobb érzelmek és teljesítmények sem bizo-
tosítják hosszabb időre a mi egyenjogúsá-
gunkat, az emancipáció azonban a legter-
ményesebb és a legsajátságosabb létfor-
mája a zsidóságnak a világon. A mi törek-
vésünk arra irányul, hogy ha az emanci-
páció megvalósítása kifelé lehetetlennek is
tűnik a mai időkben, annál erősebb mér-
tékben készítsük azt elő befelé. Felhívást
jelent közösségünk tagjaihoz, hogy tart-
sanak lépést az idővel és a külvilággal,
nem rezignáltan elzárkózva, hanem mindig
keresve az utat a külvilághoz. Méltósá-
gunk, becsületünk és felelősségérzetünk
megőrzése és erősítése — ezt jelenti ma
számunkra az emancipációért való küzde-
lem.“

tóan ismertette a Skoda-céggel lefolyta-
tott tárgyalásokat és azoknak jelenlegi
stádiumát.

Dinu Bratianu úgy saját, mint a párt-
vezetőség nevében köszönetet mondott Ta-
tarescunak, hogyan vezette a tárgyaláso-
kat és hogyan tudta megvédeni az ország
érdekeit.

A pártvezetőség azután a parlament elé
kerülő törvényjavaslatokkal foglalkozott
és elhatározta, hogy elsősorban a szövet-
kezeti törvényt fogják tető alá hozni.

Tudomásul vették a következő pártser-
vezeti elnökválasztásokat.

Gorj: Neamtu tiszteltbeli elnök és Ta-
tarescu tényleges elnök, Arges: Purcarea-
nu tiszteltbeli és Honoriu Banescu aktiv
elnök, Mures: Dandea Emil elnök, Ro-
manati: tiszteltbeli elnök Titteanu.

A pártvezetőség ülése este 9-kor ért vé-
get, amikor a fentiekre hivatalt közle-
ményt adtak ki.

1000
művészeti
ötlet

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthonát, amire mindig vágyott

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.
TÁRGYMUREŞ-BRAŞOV-BUCUREŞTI.

10.000 drb. csillár klárusítása dumping árban Freimann és Riedermann Safumare Crisov 3.

Sch
Hind

Von Papen ur ga
kínálódna sem örök
ráfizetéses birtokok
jásokkal, sem válassz
kezdő váltóadóságoi
ben szén és érc pihe
zek ezrei kalapáltak
ezt napfényre hozzá
von Papen ur? Elő
elegáns nevelést kap
tán nemcsak gondná
is volt, hogy a párt
folyását érvényesít
sebb teljesítmény né
lom legmagasabb hi
gyelbe fogadta és sz
neki a hatalomra va
dolog hiányzott m
kapcsolat, amelyet é
szakban, sajnos, meg

Hog
Pape

A nép emberét
ahelyett, hogy harco
ményben nem volt éh
nem volt ugyan —
ereszkedőleg — de
képzettséggel rendel
nyugodtan le lehet
tetni és egyébként is
kisérteties hajával
Ha történetesen nem
szónoklatot tartani,
gében szerény fellép
szeml fog. Most, B
alábbhagyni, a gazda
a bolsevista Strasser
baloldal felé kanyar
gatja — most érke
nagy vele szövetségi
tejnak pénze volt az
sége volt; a nép k
kizárólag ő rendelke
nek hiányzott. Egy t
nyí bizalmas beszéd
lehet hozni! 1935 é
Göbbels naplójában:
Führer néhány nap
Papennel. Talán egy
ezzel a beszélgetéss
mista hang, a pénzi
emiatti visszacsúsa
ránkózás után. B
Papen és Hitler
rajnai bankárnál, né
lert megnyerni.
után azonnal megir
terv sikerül, egy ne
talentult. És ha egy
pénzügyi helyzete
hatul.

Egy lova

Amikor néhány
megkérdezte Papen
lerrel? — az urlova
Schleicher mosolyog
zsebéből, amelyek
rögzítették. Hűség
burg is úgy felboss
lított, hogy a legkö
gen elnézett az
Papen ezt is lenye
ményben nem szál
lenni. Egyébként
burgok rövidesen
intrikát készített
génsabb, mint va
panamaanyagát H
hogy ezt a junkere
denburggal szembe

Azokban a napo

EMIL LUDWIG:

HINDENBURG UTJA A CSASZARTÓL HITLERIG

XVI.

Schleicher katonai diktaturát akar
Hindenburg átadja Hitlernek a hatalmat

Von Papen ur gazdag volt. Nem kellett kiadnia sem örökösödési illetekkel, sem ráfizetéses birtokokkal és kétesértékű számlákkal, sem választási költségekből keletkező váltóadósságokkal. Az ő földjének őiben szén és érc pihent és megrepesztett kezük ezrei kalapáltak éjjel-nappal, hogy mindent napfényre hozzák. Hát nem volt boldog von Papen ur? Előkelő családból született, elegáns nevelést kapott, okos házassága folytán nemcsak gond nélkül, de elég hatalmas is volt, hogy a pártokban és klubokban befolyását érvényesíteni tudja. Minden különösebb teljesítmény nélkül hágtott fel a birodalom legmagasabb hivatalába. A néphős kegyeibe fogadta és szemvillanásával megígérte neki a hatalomra való visszatérést is. Egy dolog hiányzott mindössze: a néppel való kapcsolat, amelyet ebben a nyomorult korszakban, sajnos, mégsem lehetett nélkülözni.

Hogyan szövődött Hitler Papen szövetsége

A nép emberét meg kell nyerni tehát ahelyett, hogy harcolniak ellene. Végeredményben nem volt ebben semmi rossz. Lovag nem volt ugyan — így gondolta Papen leereszkedőleg —, de egész csinos autodidakta képzettséggel rendelkezett, jó modora volt, nyugodtan le lehetett egy grófnő mellé ültetni és egyébként is egészen eredetien hatott kísérteties hajával s szürkéskek szemével. Ha történetesen nem jut eszébe a szalonban szónoklatot tartani, úgy szívélyes és lényegében szerény fellépésével mindenkinek tetszen fog. Most, hogy népszerűsége kezd alábbhagyni, a gazdag mecénások elhagyják, a bolszevista Strasser elvtárs ostromolja és a baloldal felé kanyarodó Schleicher is szorongatja — most érkezett el a pillanat arra, hogy vele szövetségre lépjen. Papen és barátainak pénze volt az, amire Hitlernek szüksége volt; a nép kegye, amellyel csaknem kizárólag ő rendelkezett, volt az, ami Papennek hiányzott. Egy találkozás, csak egy órányi bizalmas beszélgetés és mindent rendbe lehet hozni! 1935 december 29-én azt írja Göbbels naplójában: „Nincs kizárva, hogy a Führer néhány napon belül tárgyalni fog Papennel. Talán egy új lehetőség nyílt meg ezzel a beszélgetéssel”. Ez volt az első optimista hang, a pénzühiány és a mozgalomnak emiatti visszaesése fölötti hetekig tartó síránkozás után. És amikor január 5-én Papen és Hitler találkoznak Schröder rajnai bankárnál, nem volt nehéz többé Hitler meggyerni. Göbbels ezen beszélgetés után azonnal megírja naplójában: ha ez a terv sikerül, úgy nem vagyunk messze a hatalomtól. És ha egyszer odakerültünk, a párt pénzügyi helyzete nem fog többé zavartatni.

Hitler, mint mindig, most is határozatlan és ingadozik. Minden figyelmé a legkisebb németországi tartomány felé irányul, amelynek egyik kerületében választás van és ahol mindenáron győzni akar. A nagy pénzembereket várakoztatja és kétszáz lakosu falvakban tart szónoklatokat, csak hogy a választási számarányt ismét kedvezőbbé alakítsa. A tenorista szenvedélyessége ez, aki inkább veszni hagy egy előnyös szerződést, semmint hogy ma este egy másik énekest engedjen fellépni.

Egy lovag, aki mindent lenyel

Amikor néhány nappal később Schleicher megkérdezte Papent, hogy szórakozott Hitlerrel? — az urlovas letagadta a találkozást. Schleicher mosolyogva fényképeket húzott elő zsebéből, amelyek a kölni találkozást megörgeztették. Hűségért — hűség jár. Hindenburg is úgy felbosszankodott e találkozás fölött, hogy a legközelebbi nyilvános ünnepségen elnézett az eléje lépő kedvence fölött. Papen ezt is lenyeli. Egy lovagnak végeredményben nem szabad oly nagyon büszkének lenni. Egyébként is tudja, hogy a Hindenburgok rövidesen bulnak. Nagyobbaszabásu intrikát készített elő s ezért frissebb és elegánsabb, mint valaha. Az Osthilfe egész panamaanyagát Hitler kezei közé juttatta, hogy ezt a junkerekkel, Schleicherrel és Hindenburggal szemben megerősítse.

Azokban a napokban, amikor az öregur

kezdet elfordulni Schleichtertől és bizalmatlansága haraggá fokozódott a tábornokkal szemben, mert ez nem akarta a vizsgálóbizottságból felkötő zajt elnyomni, Papen közölte Oszkárrel, hogy Hitler kezében van a döntés. Ha ő akarja, botrány lesz s ha a többiek akarják, úgy hallgatásra fogja kényszeríteni a zajongókat. Hitler maga is erősebbnek érzi magát, lapjaiban a kormányt támogatja. Hugenberg ugyanezt teszi. E pillanatban valamennyien valamennyi ellen irnak, mert valamennyien a Reichstag ülését várják, amelyen a bizottságnak az Osthilfe fölötti „bolszevista” javaslata tárgyalásra kerül. Vajjon Schleicher nem fogja-e ezt megelőzően feloszlatni a házat? A vörös mappa ismét akelebe lép?

Fejtelenség lesz urrá Berlinben

Fejtelenség és tájékozatlanság, katólikus hangulat a Reichstagban, a szerkesztőségében és a palotában is. Oszkár Hindenburg Papenben látja a megmentőt. Január 27-én Papen kijelenti az öregurnak, hogy Hitler az Osthilfe vizsgálóbizottságát az egész Reich-

staggal együtt szétkergetné és hajlandó volna egy nemzeti koncentrációs kormánnyal együtt jönni, ha kancellárrá neveznék ki. Hindenburg dörgedelmes ellenvetésre Papen kifejti, hogy mily szépen körülben lehetne tartani, ha az élen is fog haladni. Ha ő, Papen ugyancsak e kormány tagja lehetne, úgy asszisztálhatna Hitler minden ténykedése mellett s a Reichswehr és a külügyminisztérium, amelyek az öregurnak oly drágák, továbbra is az ő számára is lesznek fenntartva. Thyssen és barátai finanszírozták Hitler mozgalmát, tehát szabályozhatni fogják őt a hatalmon is. Csak három nemzeti szocialista kerülne be a kormányba, a többi nevezze ki Hindenburg.

Midőn az öregur január 28-án Schleichtert meneszti, még nincs tisztában önmagával. Kancellárrá kinevezni? Eppen azt, akiről önmagát és másokat is biztosított, hogy nem fogja kinevezni? Az összes jelöltek nyugtalanul ülnek hadiszállásokon, mert senkisé tudja, hogy mit fognak az új folyamán a palotában elhatározni. Valamennyien tehetetlenül állnak az aggyatán előtt, kivéve azt, aki az agyukra támaszkodik.

seregben. Hétfőn Oszkár ötvenéves lesz. Ez a családi ünnep a Hindenburg-ház válságává torzulhat.

Hitler megkapja a hatalmat

Es vasárnap, január 29-én a Papen által hivatott Hitler megjelenik, mint a helyzet megmentője. Hétfőn Hindenburg kormányalakítással bizza meg ugyanazt az embert, akit kétszer legyőzött, amikor hatalmasabb volt, mint most. Igaz, hogy Hitler hivatalban egy koalíció keretében veszi át, amelyet azelőtt elutasított és bár két pártvezére is a kormányba került, egyébként azonban ellenségével, Hugenberggel, egy lovaggal, egy gróffal és egy Papennel együtt kell ülnie a kabinetben.

Mily csodálatos fordulat! A népvész megmentette a junkereket. Mialatt január 30-án dűben a parlamenti vizsgálóbizottságnak a referens első jelentését teszi meg a panama egyik aktacsomójáról, a Reichstag feloszlatásának híre valószággal torkára forrasztotta a szót. A bizottság tagjai hazamentek, soha senki nem látta többé ezeket az aktákat.

Panamából és intrikából emelkedett ki az „ébredő Németország”

Az Osthilfe elpocsékolott millióiból, egy eladódott párt nyomorúságából, a junkerek egymás közötti intrikáiból és egy katonai puccs fenyegetéséből emelkedett ki 1933 január 30-án „az ébredő Németország”.

Este a kancellári palota egyik ablakában áll a komoly marsall és az alant felvonuló fáklyavivők ezreit üdvözli. Mellette, egy másik ablakban, Adolf Hitler köszön és nevet. Az egyik poroszosan köszönt, tiszti üdvözléssel, a másik római mintára emeli fel karját. Az öreg úgy érzi, hogy kettős veszedelemből menekült meg, az ifju pedig, hogy kezébe került az ezerszeres hatalom, amelyről már egy évtizede álmodott. Az öregur bizottságban érzi magát, mert azt hiszi, hogy legitím politikuskok gyepölivel és karikáival guszbakötötte a forradalmárt, a másik, — a néptribunus, mély lélegzettel szívja magába a töneg újjongó zaját, amégy őt felemelte és előre érzi, hogy ki lesz a győztes.

Magnolia-Street

Korunk legnagyobb zsidó éposza magyar nyelven

Két évtized kellett hozzá, hogy megjelenjen az első regény a maga nagy távlatával, mélységeivel és őszinteségével, amely a háboru utáni zsidóság problémáit mutassa. Ez a regény Louis Golding öt-száz oldalas hatalmas alkotása: a Magnolia Street.

A zsidó vándorlás hatalmas éposza a Magnolia Street. Kelet felől, hogyan szivárgott a zsidó tömegek egy hányada a nyugat felé, milyen különös bekeklődéssel helyezkedtek el a törzsköcs népek között a legangol-szászabb városokban, hogyan ébersztették a lakosság selejtes rétegében a zsidógyűlöletet, miképpen állították maguk mellé a veszély óráiban az angol nép többjait és amikor kiűtött a háboru, ez a korszakos esemény hogyan alakította át a zsidóság közösségi életét — erről szól a hatalmas mű első kötete. A két második kötet a háboru utáni vándorlások és problémák könyve, döbbenetes igazságok a zsidó ember jelenéről és bölcs utmutatás a jövő felé.

Nagy teljesítmény a Magnolia Street, a legművészebb és legzsidóbb alkotás, ami az utóbbi években megjelent. Tipusai és alakjai csupa élet; mintha a testvérünk lenne az egyik, ellenségünk a másik, jóakarónk a harmadik. Nem tudjuk feledni őket, mert letünk és körülöttünk ágálnak a nagy élmények átható erejével.

Ezt a művet adja ki legközelebb a „Pharos” két testes kötetben. A fordítás jogát a vállalat már megszerezte és a fordítás munkálatai már jelentősen előbbre jutottak. A Pharos előfizetői néhány hét múlva a mű első részének birtokában lesznek.

1 méter mosói vászon 13 lei	1 méter fehérnemű vászon 22 lei	1 méter I-a Madapolam 33 lei	1 méter paplanlepedő vászon 88 lei
1 méter reklám vászon 17 lei	1 méter ágynemű vászon 29 lei	1 méter alsólepedő vászon 58 lei	1 darab abrosz, 6 szalvétával 158 lei

Schleicher államcsinyt tervez

Midőn Schleicher meneszése után visszatért hivatalába, magához kérette a katólikus és a szocialista szakszervezetek vezetőit és megkérdi őket, hajlandók-e a Reichswehr támogatásával az általános sztrájkot kikiáltatni? Egyesek hozzájárulnak, mások gondolkodási időt kérnek. Tanácskozások következnek von Bredow tábornokkal és a többiekkel. Az összes generálisok, akiket csak a dologba beavatnak, készen állnak egy kis legális államcsinyre. Holnapután, azaz január 30-án, hétfőn a potsdami helyőrség be fog majd vonulni a Brandenburger-Thor alatt Berlinbe. Kikiáltják az ostromállapotot, általános sztrájk, Papen és Hitler védőrizetben, Hindenburg befejezett tények elé állítva... A helyzet gyors cselekvést kívánt. Bredow Potsdamba utazik, hogy a dolgot megbeszélje. A tábornokok körében ragyogó hangulat. Valamennyien beleféradtak a palota intrikáiba és udvari politikájába, valamennyien cselekedni akarnak. A következő napon a katonai diktatura befejezett tény lett volna. Az utóbbi hetek amarchiája talán renddés

tisztázódott volna a szocialis tábornok kezében. Hogy ez a terv készen állott, azt Bredow tábornok február 2-án egy politikai barátjának azzal a naiv megjegyzéssel árulta el, hogy ő egyáltalán nem érti, miért bocsátották el, hiszen csak az ostromállapot kikiáltását határozták el.

A tábornok elfecsegi a tervet

Schleicher tábornok azonban fecsegett, ahelyett, hogy cselekedett volna. Valamelyik beavatott megátávozta Schleicher tábornok puccstervét az egyik angol lapnak, onnan visszatelefonáltatták a hirt Berlinbe és azonnal a palota tudomására hozták. Vasárnap mid a két Hindenburg tudott már a terről. Csak ez hiányzott ahhoz, hogy a marsallt dűtőre juttassák. Őt, a védőre legfőbb parancsnokát, kényszerítsék valamire saját tábornokai? Minden összefutott, hogy az öregur elhatározását siettesse. Meg kellett menteni a nagybirtokosok junker-világát, helyre kellett állítani a fegyelmet a had-

perítő számszerű bizos-
sátkozunk, állítjuk,
k, melyeket ezek a
idéztek elő a német
törédékét is képezik
ek, melyek évről-évre
ak a német népek. Mi
nyünkét ujbból egyen-
et az elmúlt évszázad
mitanak, hogy a leg-
jesítmények sem biz-
re a mi egyenjogusá-
ció azonban a legter-
szajáságosabb létfor-
a világon. A mi törek-
hogy ha az emanci-
kifelé lehetetlennek is
a, annál erősebb mér-
elő befelé. Felhívást
tagjaihoz, hogy tart-
vel és a külvilággal,
közva, hanem mindig
külvilághoz. Méltósá-
és felelőségérzetünk
— ezt jelenti ma
cipációért való küzde-

utás
nem drágább,
mint bárhol.

szöveget

en likvidáltak

Skoda-céggel lefolyta-
és azoknak jelenlegi

y saját, mint a párt-
szöveget mondott Tav-
vezette a tárgyaláso-
megvédeni az orszá-

után a parlament elé
atokkal foglalkozott
elsősorban a szövet-
k tető alá hozni.

a következő pártszer-
kat.

teletbeli elnök és Ta-
ök, Arges; Purcareea-
onoriu Banescu aktiv
lea Emil elnök, Ro-
elnök Titeanu.

ése este 9-kor ért vé-
krői hivatalos közle-

hez
tjük
yott

SPORT

Miért nem mentek Londonba a román asztaliteniszecskék

Cluj, február 9. (Az Uj Kelet tud.) A román asztaliteniszecsapat, amely indulásra készen állott Bucarestben, hogy a világbajnoki versenyen Románia színeit képviselje — ezúttal is itthon maradt. Hiábavaló volt a versenyzők minden igyekezete, hogy a szövetség anyagi gondjain segítsenek, amikor saját zsebközlő erejükön felüli összegeket ajánlottak fel utiköltségeik pótlására, a kiküldetésből semmi sem lett.

A városalkba visszatérő sportolótól szerzett értesüléseink szerint a kiküldetés elmaradása ezúttal nem a szövetség, hanem részben az angol konzulátus, de főleg az állambiztonsági szervek felületességének és érzéketlenségének tudható be.

A ping-pong szövetség ugyanis élen annak elnökeivel, Zehirnic professzorral, a ping-pongozók Bucarestbe érkezése után mindent elkövetett, hogy a csapat idejében megérkezessen a londoni világbajnokságra. Mindenekelőtt is megszerezte az utazási költségek hiányzó részét, majd a kollektív utlevelet is. Amikor a kis csapat két órával a vonat indulás előtt utrakészen várta az angol vizummal immár kész utlevelet, az angol konzulátuson vártalan komplikációk álltak be. Itt ugyanis közölték a szövetség elnökével, hogy kollektív utlevél Angliába a fennálló törvények értelmében beutazni nem lehet, tehát vizumot csak egyéni utlevélre adhatnak. Mínt hogy az angol konzulátus pillanatnyilag konzulcsere miatt nélküli vezetőjét, a szövetség elnöke azonnal megtette a szükséges lépéseket az egyéni utlevelek megszerzésére. A bucuresti sziguranca azonban arra való hivatkozással, hogy a sportolók mindannyian kiskorúak, tehát szülői beleegyezésre van szükségük, megtagadta az egyéni utlevelek kiadását. Hiábavaló volt az elnök érvelése, hogy nemzeti ügyről van szó, különben is az egyéni utleveleket a kollektív utlevél alapján legális úton ki lehet adni, az állambiztonsági hivatal vezetői hajthatatlanok maradtak. Közben az utolsó vonat is elment, miáltal a további fáradozás hiábavaló lévén, a versenyzők megkapták bucuresti tartózkodásuk költségeinek megtérítését és ambiciójukban letörve visszautaztak lakóhelyeikre.

A ping-pong gárda londoni kiküldetésének újabb kudarcához minden kommentár fölösleges.

Megkezdődtek Londonban az asztalitenisz világbajnoksági versenyek

Londonból jelentik: Pénteken délelőtt ünneplés keretében között nyitották meg az egyik nagy londoni fedettuszodában az asztalitenisz világbajnoksági versenyeket. Az első nap a csapatversenyekkel kezdődött. Eredmények: Férficsapatverseny. Anglia—Hollandia 5:0, Franciaország—Lettország 4:3, Magyarország—Litvánia 5:1. Nőicsapatverseny. Németország—Belgium 3:0, Magyarország—Írország 3:0, Anglia—Hollandia 3:0, Csehszlovákia—Franciaország 3:0.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap február 10.

Budapest. 10.15: Hírek. 11—12.10: Egyházi zene. 12.15—13.15: Istentisztelet. 13.20: Pontos időjelzés, 13.30: Róth vonószeneszerző. 14.40: Rádiókrónika. 15: Hangversenyzenekar. 16: Előadás. 16.50: Novotny és Kubicek harmónikakettőse. 17.30: Madács, előadás. 18: Lendvai Andor énekel. 18.45: Tarka est. — 20.10: Jazzzenekar. 21.15: Tamási Aron elbeszélése. 21.45: Hanglemezek. 22.35: Hírek. 23: Szalonzene. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Berlin. 20: Ramsay, afrikai kutató a mikrofon előtt.

Hamburg. 21.10: Brahms-est keretében az újonnan felfedezett Opheha dalok bemutatása Brüsszel (flamand). 21.15: Flamand műdalok.

London Regional. 22: Mikrofónriport Lincolnból.

Strassbourg. 22.30: Lotharingiai és breton zeneszerzők művei.

Hétfő, február 11.

Budapest. 10.45: Torna. 14.05: Zongorahangverseny. 15: Zenekari hangverseny. — 19.40: Hanglemezek. 20.05: Német nyelvoktatás. 20.30: Tárogatóhangverseny. 21.30: Car-

men, az Operaházból. 23.30: Hírek. 1.15: Cigányzene. 2.05: Hírek. Bécs. 14: Hanglemezek. 15.10: Operatárszletek. 19.40: Komédia.

Berlin. 24.10: Zenekari hangverseny. Köln. 20.20: Katonaindulók. 21: Népdalok. Prága. 22.30: Vonósötös. Varsó. 22: Könyvtár zene. 24.15: Tánczene.

KÖZGAZDASÁG

Runciman angol kereskedelmi miniszter beszéde az alsóházban a román-angol gazdasági egyezményről

Manolescu-Strunga nyilatkozata az angol lapok munkatársainak

London, február 9. (Rador.) Az angol alsóházban Runciman kereskedelmi miniszter az angol-román egyezményről a következőket mondotta:

— Miután szükséges módon limitálni kellett a román export mértékére a Romániába való bevitelt, az angol áruk bevitelét Romániába szintén korlátozva marad, különösen azért is, mert Romániának számos országgal kompenzációs szerződése van, ahonnan importját fedeznie kell.

— Bizonyos könnyítést e tekintetben mégis elérünk, amire Románia hajlandónak mutatkozott, hogy megakadályozza a román értékek árusóknak külföldön, másrészt megfelelő egyensúly szükséges a devizák tekintetében, a multbeli kereskedelmi adósságok kifizetése és az ezutáni szállítások rendezése végett. A megállapodás nem változtatja meg azokat a kötelezettségeket, amelyek a román kormány, vagy a Román Nemzeti Bank részéről fennállnak a kereskedelmi adósságok kifizetését illetően.

Az egyezmény szerint az adókat fel fogják hívni, hogy lejben helyezték letétbe adósságaikat.

A kereskedelmi miniszter beszéde után Allart Doweby képviselő interpellált a kérdésben, majd Runciman a következő választ adta:

— Örvendek, hogy módomban áll az alsóház tudomására hozni, hogy a Romániával folytatott tárgyalások megegyezéssel nyertek befejezést, amit ma reggel aláírtak.

Az egyezmény többek között a következőket tartalmazza: Megállapítást nyert, hogy 1934 november 1-én Románia kereskedelmi adósságai mintegy 2 és fél millió fontot tettek ki. A megegyezés értelmében ezt a tartozást a román kormány likvidálni fogja és pedig február 22-e előtt 400 ezer fontot fog fizetni az angol Bankhoz, amivel haladék nélkül teljesíteni fogja az összes kereskedelmi adósságokat, amelyek nem haladják meg a 20 fontot és 20 százalékot törlesztendő fog a 20 fontot meghaladó

adósságok számlájából.

Április 15-től kezdve minden hónap 15-én 60 ezer fontot fog a román kormány befizetni erre a számlára. Bizonyos esetekben könnyítéseket fognak engedélyezni az adósságok fizetésére az ugynevezett kompenzációs kivétel útján. Az egyezmény érvénybelépéséhez szükség van a román kormány hozzájárulására.

London, február 9. Manolescu-Strunga kijelentette a londoni lapok munkatársainak, hogy a létrejött angol-román egyezmény értelmében, amely a kereskedelmi adósságokra vonatkozik, a két ország kereskedelmi jelentékeny mértékben növekedni fog és meg van győződve, hogy emelkedni fog az Angliába irányuló román kivitel is. Az egyezmény még arra is fogja készíteni az angol tőkéket, hogy befektetéseket végezzen Romániában, ami Románia fejlődésére jó hatással lesz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Házvásárlók figyelmébe! Eladó családi 3 uccára nyíló új sarokház, mely áll 1x1 szoba konyha, éjszoba, 1x2 szoba konyha, 3 szép kiadott üzlethelyiségből, szép rendezett udvarból és gyümölcsösökből, víz, villany, kanalizáció, autobuszmegálló. Évi jövedelme 60.000 lej. Értekezni Str. Stf. Cicio Pop No 91 fodrászüzletben.

Sürgősen kiadó több uccára nyíló sarok fűszerüzlet teljes berendezéssel, megfelelő mérszázaléknak vagy más kereskedelmi vállalkozásnak, olcsó házbér, autobuszmegálló. Értekezni Str. Stf. Cicio Pop No 91 fodrászüzletben.

Butorozott szobába lakótársnót keresek havi 350 lejért. Str. Londrei 38.

Influenza ellen használjon fertőtlenítő Szt. László szappant. Megóvja jv. érvényesítő. Már 6 lejért is kapható.

Családnál urileány vagy fiatalnő teljes ellátás fürdőszobával jutányosan kap. Molnár Str. Eminescu 11.

Elegánsan butorozott szoba elő- és fürdőszobahasználattal febr. 15-től kiadó. Calea Victoriei 21., ajtó 2.

Zsidó iparos (szabó, cipész, könyvtöltő, kőszőrös, esernyős), kiscsaládu, Orsovan való letelepedés esetén fix mellékkeresetre és ingyenlakásra tehet szert. Érdeklődni: Comunitatea Izraelita Orsova.

Több évi gyakorlattal szeszfőzői állást keres Wirthheim, Satumare, Negru Voda 49.

Villamosági szaküzletek figyelmébe! A satumarei Unio vagongyár csillárkészletét dumping árban árusítjuk. Nagyban és kicsinyben. Freimann és Riedermann Satumare Crisor 3.

Fűzőszalonba képzett munkaerő helyben vagy vidéken betársulna. Címem a kiadóban.

Uccai és udvari üzlethelyiségek, emeleten egyszoba fürdőszobás garcon lakás kiadó. Regele Ferdinand 21—23.

Nőtlen, 30 körüli fogtechnikus fogorvos (nő) társat keresek. Szükség esetén tölte van. Leveleket „Fog” jellegre Rudolf Mosse Oradea.

Nagyobb egézséges raktárhelyiséget keresünk jobb lakással együtt belváros közelében április 1-re. Cím a kiadóban.

A tél folyamán is állandóan nyitva maradó egyre szaporodó vendégeinek kívánására a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (hátsó udvarban), ahol Schwartz Ignácné szakavatott vezetése alatt közműveltségű legízletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Magyar Színház

A Cernauti Zsidó Városi Színház együttese a cluji Poalé Cedek „Mosáv z'kénim” aggmenháza javára:

ADOLF TEFFNER a közkedvelt komikus vezetése mellett és

SIDY THAL közreműködésével öt bucsuelőadást rendez a következő műsorral:

Február 10 Vasárnap Délután 4 órakor	BAR MIZWO	Operett Méréselt helyárak
Február 10 Vasárnap Este 9 órakor	ITZIKL	Operett Rendes helyárak
Február 11 Hétfő Este 9 órakor	Sidy Thal és társulatának bucsufellépése. Előadásra kerül: JANKELE címmel operett I. felvonása Mim Rebens koech címmel operett II. felvonása CHAZENDL címmel operett II. felv. Végül Sidy Thal és Adolf Teffner éneklők „A Komödiantin” és „Ihr sojt ins gedanken” című áriákat.	Rendes helyárak

Targu-Mures, a Zsidó Kulturházban

Kedd 12 este 9 órakor	A Meidale fin Poilen operett	Rendes helyárak
Szerda 13 este 9 órakor	Zipke Feier operett	„
Csütörtök 14 este 9 órakor	Rebetz'n operett	„

A sighe a numer ráciát cs hajla

Választási manifesztációk

Sighet, február 9. Vajdától. A nemzeti Vajda Sándor dr. nagyszóra vonatkozólag a nagyobb hullámokat az valaki is gondolta párt központi vezetőjét foglalt a javaslati neti nemzeti-parasztpárt kezettnek látta az időkben a kérdésben. A tartozik, hogy Marzavidaista frakció vezetője Lazar Illést, aki Marzavidaista frakció vezetője dr. Iuga Gábor és is Maniu hívének voltán Lazar Illéssel vagy inkább elintézzék, mint a valóság, szintén a valóság.

Továbbá, ugyancsak a jelöléséről, szükséges a neti községi választás. Ebből az alkalomból a kormányzópartot szavazatokért. És ma a városban komoly a pártok lehetnek, szavazatokat biztosítva a választásokhoz. Vajdák hősies gesztusokat. Választási manifesztációk, amelyben úgy hogy „ha a pártvezető Vajda javaslatát, minél volna a pártból.”

Most pedig adjuk Sándor főorvosnak, a sighe elnökének, akusoról a következőket sighe lap hasábjain.

— Vajda javaslatát — bennünket. Két okból is. Egy Sándor demokratikus szeretettét, másrészt a román népleket, semmilyen terrorista se. Bennünket egy érdekel volna, ha a per absurdum — Vajden mi természetese

Macek, nyilatkozata

Macek jelölts

Belgrád, február 9. lentette, Davidovics demokratapártja és a tettek Maceknek a vezetést. A horvát fogadta, ami Belgrádt, mert a jelöltek, miok, hogy hiszgel, ma és a jelenlegi al

Elegáns rabolt

Huszonnégy

Timisoara, február 9. (Sajtóközlemény.) Vaknap délbén Timisoarületi trafikjában, gáns, negyven év trafikban, cigarette kérte a trafikosnó váltson fel neki. A trafikosnó, vissza

A sigheti vaidista frakció elveti a numerus valahicust, de demokráciát csak szavazatok ellenében hajlandó adni a zsidóknak

Választási manifesztumokban kijelentik a vaidisták, hogy ha a numerus clausust elfogadták volna, ők azonnal kiléptek volna a pártból

Sighet, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti-parasztpárton belül Vaida Sándor dr.-nak a numerus valahicusra vonatkozólag tett javaslata sokkal nagyobb hullámokat vet, mint ahogyan azt valaki is gondolta volna. Miután a párt központi vezetősége Bucurestiben állást foglalt a javaslattal szemben, a sighet-i nemzeti-parasztpárti tagozat is elkezett látni az időt, hogy nyilatkozzék ebben a kérdésben. A dolog megértéséhez azt tartják, hogy Maramures megyében a vaidista frakció vezeti a tagozatot, miután Lazar Illést, aki Maniu mellett exponálta magát, eltávolították a tagozat éléről. Kivüle dr. Iuga Gábor volt megyei prefektus is Maniu hívének mondja magát, de miután Lazar Illéssel különböző elintézetlen vagy inkább elintézetlen dolgai vannak, szintén a vaidista frakcióval tart.

Továbbá, ugyancsak a dolgok megértése céljából, szükséges tudni azt, hogy a sighet-i községi választások küszöbön állanak. Ebből az alkalomból megindult a versengés a kormányzópártok között a kisebbségi szavazatokért. És mert egy kisebbségi lakta városban komoly sáncai csak annak a pártnak lehetnek, amely a kisebbségi szavazatokat biztosítja magának, a sighet-i vaidisták hősies gesztusra határozták magukat. Választási manifesztumot bocsátottak ki, amelyben ünnepelesen kijelentik, hogy „ha a pártvezetés elfogadta volna Vaida javaslatát, mi nyomban kiléptünk volna a pártból.”

Most pedig adjuk át a szót dr. Balint Sándor főorvosnak, a nemzeti-parasztpárt sighet-i elnökének, aki a numerus valahicusról a következőket nyilatkozta az egyik sighet-i lap hasábjain:

— Vaida javaslata — mondja dr. Balint — bennünket végtelenül meglepett. Két okból is. Egyrészt ismerjük Vaida Sándor demokratikus felfogását és ember szeretetét, másrészt pedig Vaida ismeri a román néplelket, amely nem fér össze semmilyen terrorista és hitlerista vezetéssel. Bennünket egyébként a dolog akkor érdekelt volna, ha a párt magáévá teszi — per absurdum — Vaida javaslatát. Ezenben mi természetesen levontuk volna a

konzekvenciákat. A nemzeti-parasztpárt a román paraszt-demokrácia megteremtője s mint ilyen szembe kell, hogy szálljon minden kilengéssel. Végeredményben Vaida is megszavazta a párt programját, amely az igazi demokrácián alapszik.

— Választási manifesztumunkban leszögeztük a párt álláspontját. Meglep azonban a Magyar Pártnak a liberálisokkal való barátkozása, most amikor a liberális párt ezrelék dobja az uccára a magyar hivatalnokokat.

— Ami a zsidóságot illeti nekik két dolgot kell szem előtt tartaniok. Az egyik a hála,

mert hétfőn dönti el a zsidóság, hogy érdemes-e vele jót tenni.

A másik: hétfőn fogják eldönteni, hogy a kormányralépés küszöbén álló nemzeti-parasztpártot

akarják-e magukkal szemben hállára kötelezni vagy sem,

— fejezte be nyilatkozatát dr. Balint.

Ennek a nyilatkozatnak a numerus valahicusra vonatkozó része nem reánk, hanem a párt erdélyi tartományi vezetőségére és annak elnökére, dr. Vaida Sándorra tartozik. Egyedül a volt miniszterelnök hivatott annak megállapítására, hogy a szigeti tagozattól ildomos dolog volt-e dezavualni a párt erdélyrészi vezetőjét, akár a küszöbön álló választásokra való tekintettel is. Bennünket inkább a sighet-i nemzeti-parasztpárti vezetőknek a zsidóság magatartására vonatkozó megjegyzései érdekelnek. A sighet-i tagozat vezetője ugyanis különös ember. Amig egyrészt demokratikus áhítattal hártja el magától a numerus valahicust, másik oldalról a zsidó szavazatoktól teszi függővé, hogy „érdemes-e a zsidósággal jót tenni”. Ha történetesen a sighet-i zsidók rosszul viselnék magukat és a választásokon elfejtenék „hállára kötelezni” a nemzeti-parasztpártot,

akkor magukra vessenek a következő ményekért.

Mert a szigeti tagozat mélységesen demokrata ugyan, de ezt a demokratikus érzületét csak szavazatok ellenében hajlandó gyakorolni is.

Macek, a horvát parasztpárt vezére hűségnyilatkozatot tett a jelenlegi jugoszláv államforma és alkotmány mellett

Macek jelöltségvállalása nagy feltűnést keltett Belgrádban

Belgrád, február 9. Mint az Uj Kelet jelentette, Davidovics volt miniszterelnök demokratsztpártja és a földművespárt ajánlatot tettek Maceknek arra, hogy vállalja a lista-vezetést. A horvát parasztpárti vezér ezt elfogadta, ami Belgrádban élénk feltűnést keltett, mert a jelölteknek nyilatkozatot kell adniok, hogy hűséggel viseltetnek az államforma és a jelenlegi alkotmány iránt. Ez a koa-

lició valószínűleg megkapja a hat bánság területén a jelöltséghez szükséges minimális 60 számot kitevő aláírást. Belgrádi politikai körökben úgy hírlík, hogy a muzulmánpárt is tárgyalni akar Macekkel, a szlovének viszont Jeticssal folytatnak tárgyalást s kormányt támogatók lesznek. A kormánypárt régi vezetősége nem vesz részt a választásokon, a radikálpárt pedig kettészakad.

Elegáns betörők fényes nappal kiraboltak egy trafikot Timisoaran

Huszonnégy órai nyomozás után a rendőrség elfogta a tetteseket, akik néhány nap előtt még egy trafikot raboltak ki

Timisoara, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vakmerő betörés történt tegnap délelőtt Timisoara egyik negyedik kerületi trafikjában. Délelőtt egy órakor, elegáns, negyven év körüli férfi jelent meg a trafikban, cigarettát vásárolt, majd arra kérte a trafikost, hogy egy ezer lejest váltson fel neki. Miközben. Ducsay Erna, a trafikosné, visszaadott a pénzből, a férfi

észrevette, hogy a ridikülben még több ezer lejes bankjegy van. A férfi ezután eltávozott, csakhamar azonban visszatért és kérte a nőt, hogy mutassa meg neki, hogy melyik a Bădescu-féle ház. A trafikosné kijött az üzletből, megmutatta a házat, a férfi pedig néhány percig különböző kérdésekkel szóval tartotta, miközben a trafik őrizetlenül maradt.

A munkakedvből, vagy gyakran a kényszerűségből végzett

TULFESZITETT MUNKÁHAMAROSAN TELJES KIMERÜLT-SÉGHEZ VEGZETHET.

IZIKAI és szellemi munkások igen gyakran kénytelenek megkettőzött energiával dolgozni. E túlfeszített munka következményekkel jár. Huzamosabb megfeszített munka után az erő észrevehetően hanyatlík, az idegek felmondják a szolgálatot. Ilyen esetekben próbálja meg az Ovomaltinét, ezt a nagyértékű, tökéletes, természetes erősítő tápszert.

Hamarosan új erőre kap, az energia visszatér és vele a munkakedv. Felőttek és gyermekek egyaránt életörömet, munkakedvet, energiát merítenek az Ovomaltinéből. Szedjen reggel és délután 2-3 kávéskanál Ovomaltinét meleg tejjel feloldva. Ize rendkívül kellemes.

Árak: 50.—, 98.—, 175.—, 320.— lei

OVOMALTINE

A DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE

Ovomaltine nem hiányozhatik a modern ember háztartásából.

Az egész család az unokától a nagypapig OVOMALTINET fogyaszt, az elsőrangú idegerősítő tápszert.

Ducsay Erna ezután visszament a trafikba, ahova egy negyed óra múlva megérkezett a „Discom” megbízottja és az elszámolást kérte. A trafikosnő gyanútlanul nyitotta ki kasszafiókját, amelyben ridikülje állott, a fiók azonban üres volt és a ridikülnek nyoma veszett.

Ducsay Erna azonnal a rendőrségre szaladt, ahol legnagyobb meglepetésére Ballea rendőrfőnök asztalán meglátta az elveszett ridikült, amit az egyik a trafikhoz közel lévő ház portása hozott fel, a rendőrségre, aki a táskát a kapu alatt találta meg üresen.

A trafikosnő elmondotta esetét az ismeretlen férffel, és személyleírása alapján a rendőrségnek ma reggel sikerült a tetteseket Lápadatu Ion és Ionescu Nicolae rovtmultu constantai zsebmetzők személyében letartóztatni. Mindketten beismerő vallomást tettek és bevallották, hogy egy

néhány nappal ezelőtt ők raboltak ki Timisoaran egy másik trafikot is.

Az elrabolt pénzt azonban nem találták meg náluk és erre vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadtak. Kihallgatásuk még folyik.

Halló, Tg.-Mures!

Kedden odaérkezik a nagyszerű jiddis színtársulat

Sidy Thal és Adolf Telfnerrel az élen

Három előadást tartanak Targu-Muresen, a Zsidó Kulturházban. Jegyek már kaphatók!

Felmentette az oradeai törvényszék a pénzhamisítással vádolt sighet-i kereskedőket

Nem volt bizonyíték a hónapokon át szenzációnak felfújt ügy vádlottai ellen

Oradea, február 9. (Az Uj Kelet tud.) Az oradeai törvényszék ma tárgyalta három sighet-i kereskedőnek a bűnperét, akiket az emlékezetes dollárhamisítással kapcsolatban annak idején letartóztattak. A három kereskedő: Birnbaum Joel, Mendel József és Perl Jakab a nyomozás kezdete óta tagadták, hogy valami részük lett volna a hamisításban. Az ügyben, amelyet annak idején az Uj Kelet is ismertetett, nemzetközi nyomozás folyt és az oradeai törvényszék egyik vizsgálóbírája Pozsonyban is nyomozott a hamisítók után.

Az ügyet Oradeán tárgyalták le, mert pénzhamisítási bűnperekben a táblai szék helyen levő törvényszék illetékes. Az ítélet általános meglepetést keltett, különösen a

nagy vaklármá után, ami a dollárhamisítást kísérte. A három kereskedőt ugyanis a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette. A vád fellebbezett.

— Meghalt Max Liebermann. Berlinből jelentik: Max Liebermann, a híres festőművész 88 éves korában meghalt Berlinben. A nagy művész méltatására az Uj Kelet legközelebbi számában visszatérünk.

— Kemál pártja abszolút többséget szerzett a törökországi választásokon. Ankarából jelentik: Tegnap tartották meg az ötödik török nemzetgyűlési választásokat. Megválasztottak 399 képviselőt, köztük 17 nőt (20 női jelölt közül). Tizenhat képviselő pártokivüli, a többiek — a nőkkel együtt — a kemalistapárt tagjai. A nemzetgyűlés márciusban ül össze. Ez az első eset Törökország történelmében, hogy nők is szavaztak.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Dr. M. Helfmann (Bucuresti):

A zsidó nép és a Nemzeti Alapok

A zsidó nép történelmi útja mindenkor világos volt: támadásokra és megszorításokra mindenkor bátor akarattal válaszolt. Palesztinai munkánkban is az összes támadásokra, a legkilátástalanabb napokban is ellentámadással válaszoltunk. Így Djemal pasa fennhatóságának ideje után, a világháború zivataros napjaiban kolóniákat létesítettünk Galilában, az 1921-es eseményekre az Emek csodálatos megmentésével válaszoltunk, az 1929. évi véres események és Passfield házására egy erős bevándorlással feleltünk, amely nagy gazdasági fellendülést hozott magával és az utolsó évben az arab demonstrációk és bevándorlási megszorításokra az egész világ zsidóságára felfokozott munkakészséggel és még nagyobb bevándorlással felelt. Ez a zsidó nép egészséges életosztónének megnyilatkozása, amellyel szemben tehetetlenek maradnak az alpropéták elcsüggeszteni akaró kísérletei.

Politikai harc és konstruktív építő munka

A mi erőnk, amellyel ki tudjuk védeni az ellenséges támadásokat, ellentálni tudunk, nem hadseregben rejlik, hanem erkölcsi szilárdságban, emberanyagunkban és valamint palesztinai földjeinkben. Fontos, hogy követeléseinket és tiltakozásainkat meghallgassák. Londonban és Genfben, de mennyivel más volna azoknak a visszhangja, ha Palesztinában egy fél millió zsidó élne, kétszer annyit, mint amennyit most és tudott dolog, hogy ezt elérhettük volna a hét kövér esztendő idején, amikor adva voltak a nagy lehetőségek politikai téren, s amidőn a zsidóknak jól ment a dolguk, nem úgy mint most. De ha eddig nem is hoztuk egy félmillió zsidót Palesztinába, úgy leginkább a most elkövetkező öt esztendőben tegyük ezt meg. Oroszország megvalósította öt éves tervét, hogy iparát kifejlessze és saját gazdasági életét konszolidálja. Nekünk sokkal nagyobb szükségünk van egy öt éves terv megvalósítására, mint bármely más népeknek, nálunk nemcsak arról van szó, hogy gazdasági pozícióinkat kifejlesszük és megerősítsük, hanem magáról a gazdasági alapok megerősítéséről saját országunkban. Nincs kizárva, sőt csaknem bizonyos, hogy könnyen elérhetjük az elkövetkező öt évben a félmillió számot Palesztinában, tehát egy valóságos miniatűr-államot. De fennáll a veszély, hogy politikai vitatkozásokkal más irányú erőpróvával elveszítjük ezt az öt évet anélkül, hogy a vitatkozásokat felfokozott munkával és áldozatkészséggel helyettesítsük. Most, amidőn új perspektívák nyílnak a kivándorlásra vonatkozóan, az egyetlen válaszunk a támadásokra és akadályokra a zsidó Palesztina továbbépítése lehet. Az elkövetkezendő öt évben erőnk, hatalmunkat az országban oly nagyra kell tennünk, hogy az arabok és angoloknak ne juthasson eszükbe a mi munkánkat állandóan gáncsolni.

Ne felejtsük el, hogy a mi tevékenységünk Palesztinában az angol fennhatóság létrejötté előtt vette kezdetét és munkánk nem érhet véget a brit uralom megszűnésével. Munkakészségünk és alkotóvágyunk eredménye: a mai helyzet Erec Jisráélben. Ezzel a készséggel és erővel minden akadályt le tudunk küzdeni. Politikai hatalmunk aszerint nő, hogy mennyit és milyen mértékben tudunk Palesztinában megvalósítani.

Új kolonizációs alkotások

Az elkövetkezendő évek újjáépítési programjában a nemzeti alapok fontos feladatot töltenek be. A Keren Hajjeszoda a mi nemzeti adónk és ugyanazt a hivatást lát-

ja el és ugyanazt a jelentősége, mint egy szervezett államban az állami adónak. Elképzelhetjük, hogy mit jelent egy állam életében, ha az adók nem folynak be. Elsősorban érezhető ez a közbiztonság és vagyonsbiztonság megvédésénél, utak, iskolák hiányában stb. Am nálunk ez az adó emelés többet jelent. Palesztinában ezekkel az anyagi eszközökkel nem csupán a megélt intézményeket tartják fenn, hanem újakat is alkotnak. Egy biztos alapu Keren Hajjeszoda nélkül meggyengülnek, eddig elfoglalt pozícióink és lehetetlen lesz egy újabb Alija és kolonizáció. És meg kell mondanunk a keserű igazságot: Az utóbbi években a Keren Hajjeszoda nem volt abban a helyzetben, hogy kolonizáljon. Alapunk még egy tizedét sem hozta fel annak, amit gyűjteni lehetett volna és egy százalékát sem annak az összegnek, amire szükség volt. Aprópénzeket adtunk, amidőn jelentős összegeket kellett volna adományozni. Mindaddig a zsidó népek csupán 5 százalékát tudtuk a KH javára megadóztatni. Egy intenzív és jól megszervezett munkával valószínű, hogy 20 százalékra lehetne az adózók számát felelni. Egy gyenge KH a szükséges anyagi eszközök hiján nemcsak belső bajt, hanem külső veszedelemet is jelent. Anglia elvesztette velünk szemben a bizalmát, mondván, hogy nem tartunk lépést, amit nem is lehet letagadni. A sovány KH bennünket gyengít és az angolokat erősíti.

Ennyit a multról.

És most fordítsuk meg a szerepeket: nekünk kell erőseknek lenni és másoknak gyengéknek.

Nemzeti tőke és magántőke

Most, amidőn a magántőke erősen orientálódik Palesztina felé, erős Keren

Hajjeszoda van szükségünk, mert: a tőkének — épp úgy, mint az embereknek, amelyekre Palesztinának szüksége van — chaluai tőkének kell lenni. A magántőkének meg lehet az a jellege, amely eddig is meg volt, azonban más jelleggel is bírhat; a nemzeti tőke viszont mindenkor ugyanazt a célt szolgálja.

A magántőke nemzeti érdekeink ellen is dolgozhat, ha nem áll a közösség ellenőrzése alatt. A jelenlegi palesztinai helyzet súlyosan igazolja ezt az aggályt.

Egyes kapitalisták, akik Palesztinába mentek, a telekárak hallatlan felhajtását vitték végbe, meggazdagították az arabokat és súlyosan megnehezítették ugyanakkor a zsidó tömegek kolonizálását.

Egy szociális irányítóra van tehát szükség ebben a kérdésben és ezt a szerepet a nemzeti tőke tölti be.

Nem lehet az a célunk, hogy Palesztinában néhány gazdag magnás éljen. A mi ideálunk éppen az, hogy Palesztinában egy zsidó többség legyen, amelyet odahozunk és kolonizálunk. Ezt azonban csakis a nemzeti tőke révén érhetjük el.

Az összes erők egyesítése

Nagy probléma előtt állunk, amelyet meg kell oldanunk, hogy a KH széleskörű tevékenysége meginduljon. A probléma ez: hogyan tudjuk a zsidóságon belül az összes erőket egyesíteni. Ma erősebben dül a szétválasztás és vizály a zsidó táborban, mint valaha, az ellenfelek gyakran megfélemlenek, hogy elgyazozzák a táborból és seregből való.

Ebben az ellenségeskedő atmoszférában teljesen lehetetlenné válik a közös munka Palesztinán az összes energiák felőlődnék a politikai küzdelmekben.

Lehetnek ugyan a jövőben is elvi és felfogásbeli különbségek, hiszen ez a mozgalom életrejének a kifejezője, de Erec Jisráél és a zsidó nép szükségleteit azt követelik, hogy az összes erőket a harcok helyett a konstruktív építőmunka szolgálatába egyesítsük.

WIZO-HIREK

A sighetí Wizo hírei. A múlt hónapban két nagyszerű teát rendezett a sighetí Wizo az Ujságíróklubban. Az első január 12-én, a második 26-án volt dr. Fried Abraham és Perl Jenőné rendezésében. Háziasszonyok voltak: Dr. Katz Béni, Szigeti Márkusné, Mendelovics Lajosné, dr. Edenburgné, dr. Sternberg Aladárné, Ki ndné, Selingerné, dr. Fichmanné, Bruckstein Mártonné, Moldován Jenőné, Müller Lajosné, Rézművesné. Február 11-én nagyszabású kultúrételt rendez a sighetí Wizo, melynek keretében dr. Fichmanné és dr. Fried Abraham, a helyi csoport elnöke tartanak előadást. Dr. Fichmanné Ada Fischmann-nal Bucurestiben folytatott beszélgetéséről fog beszámolni, akivel Margulesné, a regáti Wizo elnökjénél volt együtt. Dr. Fried a zsidó történelemből fog előadást tartani.

A toplicei Jung-Wizo csoport rendszeres munkát végez. Hetenként tartja kulturális rendezvényeket, melyeken zsidó történelmi és irodalmi előadásokat tartanak a tagok. Hetenként kétszer vesznek órát és irtik a KKL perselyeket.

A balamarei Jung-Wizo intenzíven bekapcsolódott a cionista munkába. Hetenként tartják összejöveteleiket. Jelenleg Herzl és műveivel foglalkoznak és a közel jövőben irodalmi törvényszék megrendezését vették tervbe. A Wizo csoporttal karöltve jól sikerült tea-délutánt rendeztek. A Jung-Wizo tagjai a Wizo csoport összejövetelein is tartanak előadásokat.

Az albatuljai Wizo-csoport január 22-iki gyűlésén Springer Samuné elnököt tartott előadást „Entwicklung der Frauenbewegung” címmel. A gyűlésen szokatlanul nagy számú hallgatóság vett részt.

Az anyák iskolája. A Wizo egyik fontos programja az anyák nevelése. Ezen feladatának akar eleget tenni, amikor egy előadásorozatban lehetővé akarja tenni az oradeai anyáknak és a leányoknak, a közel jövő anyáinak, hogy a gyermekeik testi és lelki fejlődését megismerjék és ezáltal saját gyermekeik érzékeny lelkét kell-képpen formálhassák és irányíthassák. Az előadások megtartására dr. Friedmann Julia orvos pszichológust kérte fel a Wizo, aki egy néhány előadás keretében fogja a nőnek ismertetni ezt a fontos asszonyi problémát. Az előadások előreláthatólag hetenként vasárnap délután lesznek megtartva a Városházán, természetesen a pontos időt még hétről-hétre közölni fogjuk. Az első előadás vasárnap, 10-én délután 4 órakor lesz a Városháza nagytermében. Téma: Fajfenntartás, megtermékenyítés, átöröklés. Mit értünk a gyermek lelkiülete alatt. Az értékes előadásokra ezúton hívjuk fel olvasóink figyelmét.

A brasovi Wizo teatestélye. A brasovi Wizo a Jung Wizoval együttesen rendezte meg február 16-án az Elit helyiségeiben egy Wizo, mint a Jung-Wizo tagjai egyformán veszik ki részüket. Társadalmi körökben már is élénk érdeklődés nyilvánul meg az estély iránt, melynek sikeréhez kétség sem férhet.

A timisoarei Wizo-csoportok együttes gyűlést tartottak február 6-án Spitzer Károlyné lakásán. Dr. Rachel Klompus tartott előadást „Aktuelle zionistische Problemen” címmel. — Február 19-én, kedden ugyancsak közös összejövetelt tartanak a timisoarei csoportok Grosz Elemérné lakásán, I. Lloyd sor 11. II. emelet. Előadó dr. Rachel Klompus.

Weinberger Nándorné gyászja

Súlyos csapás érte Weinberger Nándorné, a clujzi Wizo ügyvezetőjét és az erdélyi Wizo mozgalom lelkes uttörőjét édesanyja, Fischer Hermann halálával. Weinberger Nándorné gyászában és fájdalomában az egész erdélyi Wizo osztozik. Az ő fájdalma a mi fájdalomunk is és vele együtt áldjuk édesapja emléket, akinek zsidó szelleméből és tanításából merítette Weinberger Nándorné azt az erőt és lelkesedést, mellyel a zsidó nép és a zsidó ideál szolgálatában áll. Mindannyiunk szeretete és együttérzése szolgáljon vigasztalásul számára nagy gyászában.

A reteagi Wizo-csoport január elején nagyszerű teatestélyt rendezett, melynek előadója Rabbi Klein Eliahu (Cluj) volt, aki a nő szerepéről a cionizmusban és palesztinai élményeiről beszélt. A teatestélyen szerepeltek még Kohl Bözsi és Farkas Merdi.

A brasovi Jung-Wizo közgyűlése. Nagy érdeklődés melett tartotta meg a nemrég alakult Jung-Wizo február 4-én első közgyűlést, melyen megválasztották a vezetőséget. Az eddig teljesített munkáról beszámolót tartott Goldfinger Vera az ideiglenes vezetőség elnöke. Majd egy háromtagú bizottság: Simon Magda, Griffel Klári és Engel Gita összehívték a szavazóedűlőket, melyeknek összeolvasása után a következő vezetőség választott meg: Elnök: Goldfinger Vera. Alelnökök: Bársony Ibi, Griffel Klári. Titkár: Stern Eszti. Jegyző: Mehler Janka. Pénztáros: Goldsmann Zsuzsi. Ellenőrök: Vámos Irén, Marmorstein Blanka, egy 17 tagú választmányt a következő tagokból összeállította: Abramovici Klára, Biedermann Irén, Andor Eva, Berger Szidi, Citron Szidi, Deitel Nelli, Engel Gita, Ehrlich Klári, Erdélyi Gyöngyi, Glück Baba, Gersch Annus, Godstein Szerén, Hortobágyi Tusi, Roth Klári, Schächter Irén, Serbu Rózi, Weinberger Ibi. A Jung-Wizo jelenleg 59 tagot kitevő és minden a KKL munkából kivészi részét. Rendszeres héber kurzus megkezdését vették tervbe, mely tervet már e hó 18-án megvalósították. A kurzus résztvevői a Jung-Wizo, valamint Eiger Melanie a Wizo elnöke és Katz Józsefné a Wizo alelnöke is jelen voltak. F. L.

Oradei Wizo hírei. Január 27-én tartotta a Wizo választmányi ülését igen élénk érdeklődés mellett. Dr. Markovits Ignác elnöki megnyitójában beszámolt a legutóbbi ülés óta végzett kulturális munkáról, a salontai csoport reorganizálásáról és a Wizo héber kurzusáról. A választmány elvben hozzájárult egy létesítendő héber óvoda támogatásához. Ezután a dr. Jeremiás Aranka által nagy agilitással végzett és a Wizo asszonyok és lányok segítségével lefolytatott bébielengye akcióról, a létesítendő purim-bál előkészítéséről, valamint a sikeres taggyűjtési akcióról számolt be. — Tellen Jakabné a KH-munka állását ismerteti, amiben a Wizo asszonyok teljes agilitással vették ki részüket. — Halmos Mórné a KKL munkáról referál, ismertette a jól sikerült hunaka és chamisa-aszszar ünepélyt és a további eredményes munka érdekében több javaslatot tesz. A javaslatokat a választmány élénk vitával és nagy érdeklődéssel tárgyalta. A csoport a tavalyi 20 ezer lej kontingenssel szemben ezúttal 30 ezer lejt vállalt. Ezen az ülésen részt vett még Blum Zsigmond is, a helyi csoport időközben váratlanul elhunyt titkára, aki elismerését és köszönetét fejezte ki a Wizo csoportnak a tevékeny támogatásért és munkáért, amelyben a csoport tagjai a KH-t és a KKL-t részesítik. — Dr. Gellért Miksáné kitűnően felépített és élvezetesen előadott beszámolójában valóságos meglepetéseit a satumarei Wizo-konferenciát a hallgatói előtt, akik hatalmas tappsal honorálták a közvetlen előadást. — Dr. Markovits Ignác elnök tervbe vette egy előadás-sorozat rendezését „Anyák iskolája” címen. Az előadások megtartására dr. Friedmann Julát a kitűnő idegortvost kérte fel, aki speciálisan gyógypedagógusnak és a gyermeki lélek kitérő ismerőjének. Az előadások rövidesen megkezdődnek.

Zsidó

Március hó 2-án zsidó diáksegélyező bizottsága az ezidei zsidóságot.

A diákból előkészített bizottság vezénél dr. Kertész Jenőné áll, akik lelki és anyagi támogatást nyújtottak a zsidó diákok számára. A bizottság célja a zsidó diákok helyzetének javítása és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítése. A bizottság tagjai a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekednek, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekednek.

Cluj zsidó társaságának közgyűlése. A közgyűlésen a társaság tagjai a zsidó diákok helyzetének javításáról tárgyaltak, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek.

Mihalache Titus a zsidó diákok helyzetéről beszélt, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedett.

Antimarxista mozgalom. A zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek.

Maranuresbe. A zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek.

Letartóztatás. A zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek.

Véget ért. A zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek, és a zsidó diákok közötti kapcsolatok erősítésére törekedtek.

A gyomor

Ha gyomorégés, hasfájás, étvágytalanság, vagy más gyomorbetegség tünetei jelentkeznek, érdemes lehet a gyomor egészségéről gondoskodni. A gyomorbetegségek gyakori okai a rossz étrend, a stressz és a túlzott alkoholfogyasztás. A gyomorbetegségek megelőzésére érdemes a megfelelő étrendet követni, és a stresszt kezelni.

HIREK

Zsidó diákból

Március hó 2-ára tüzte ki az erdélyi zsidó diákszegélyző cluji csoportjának vezetősége az ezidei zsidó diákból megrendezését.

A diákból előkészítésének munkáját egy rendezőbizottság vállalta magára, melynek élén dr. Kertész Jenőné és dr. Neufeld Jenőné áll, akik lelkes odaadással, a zsidó diákság iránti szeretettel szervezték meg cluji zsidó asszonyainak széles gárdáját a bál sikere érdekében. Az akció a mai napig megindult, azzal a céllal, hogy a bál jövedelméből sok szegény zsidó egyetemi hallgató tanulmányi előmenetelét és a zsidó diákmenza fenntartását biztosítsák. Cluj zsidó társadalmá mindig ismerte a zsidó egyetemi ifjúsággal szembeni kötelességét és a rendező gárda azzal a hittel indította meg akcióját, hogy ez a társadalom, amelynek áldozatkészsége a zsidó népi célokért mindig zsidó készségre és emberbarátságra vallóan egyedül álló volt, ez alkalommal is: és talán most, amikor a szegény zsidó diákságnak erre minden előlignél nagyobb szüksége van, amikor a zsidó diákmenza fenntartása, több mint 100 zsidó diák tanulmányainak folytatása a bál sikerétől függ — szeretettel és ifjuságunkkal szembeni bensőséges megértéssel fogadják a közösség céljaiért munkálkodó asszonyait. Ennek a bálnak a sikerreljárásával, a Diákszegélyző támogatottjainak felkarolásával Cluj zsidó társadalmá meg kell, hogy könnyítse diákságunk életküzdelmeit, amely küzdelemnek nagy része 1935-ben, kisebbségi és zsidó helyzetünk-ből fakadó és amely küzdelmeket nem lehet elhárítani diákkérdésekre, egyetemi kérdésekre, hanem egész Erdély zsidóságának élniakarását fejezik ki.

Cluj zsidó társadalmá meleg szívvvel és szeretettel kell, hogy fogadják és üdvözöljék azokat a nemes zsidó asszonyokat, akik nehéz és nagyon sokszor hálátlan munkát ez alkalommal is magukra vállalták.

Mihalache Titulescu vendége volt. Bucarestből jelentik: Mihalache ma reggel topoloveni birtokára utazik néhány napra. A nemzeti parasztpárt élnöke tegnap este Titulescu vendége volt vacsorára.

Antimarkista intézet nyílt meg Genfben. Genfből jelentik: (Rador.) Genfben tegnap nyílt meg az antimarkista intézet, amelynek célja a marxista eszmék elleni küzdelem tudományos alapon.

Maramuresben tízezer ember spanyolos. Sighet jelentés szerint ott negyzezer ember betegedett meg a náthajárvány következtében. Több haláleset is történt. Az iskolákat február 18-ig bezárták. A megyében több, mint tízezer a megbetegedések száma. Campulung de Tisa községben nyakszirtmerében betegedett meg egy paraszttasszony.

Letartóztattak egy csoport kommunis-tát, akik Oroszországba akartak szökn. Chisinauból jelentik: Az orhei megyei Comernitza mellett tegnap letartóztattak 19 egyént, akik át akartak szökn Oroszországba. Közülük 12 ismert kommunista. Valamennyit Chisinauba szállították, ahol megindult ellenük a vizsgálat.

Véget ért az uruguayi forradalom. Montevideóból jelentik: Hivatalos jelentés közli, hogy Uruguayban a forradalom befejezést nyert.

A gyomoríjdalmak ellen

Ha gyomorfájástól, hányingertől, gyomortágulástól vagy kellemetlen savaktól szenved, ha minden ebed után gyomortáji fájdalmakat érez próbálja ki a Magnesia Bisurata-t. Majdnem minden gyomoríjdalom a pepszinnek valamilyen savasodási folyamatából származik, a Magnesia Bisurata azonban megakadályozza a nyálka hárttyák gyulladását, amit az élelmiszerek fermentációja okoz. A Magnesia Bisurata az igazi alkalikus gyógyszer, amit a legérzékenyebb gyomor is el tud viselni. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában kisdobozban 75 lejért, nagydobozban 110 lejért.

Szidi Thalék utolsó két napja Clujon

Most már valóban bucsu-előadások lesznek a cluji Magyar Színházban. A nagyszériú primadonnát bucsuztatja a cluji zsidóság, aki két itteni vendégjátékával annyira a közönség szívébe férközött. Szidi Thal a jiddis színpadok csillaga, aki örömet, gyászt, zsidó életsorsokat olyan remek színjátszó készséggel tud színpadra vinni, mint nagyon kevesen a ma élő primadonnák közül. És az a körülmény, hogy a vasárnapi és hétfői három előadás a Poae Codek aggnemházának céljait szolgálja, el fogja vinni oda a város zsidóságát, mely nem csak művészi gyönyörűséget fog találni, de ugyanakkor egy nemes jótékony célra is adakozik.

Az utolsó előadásokon a szintársulat kis fizettel fogja meglepni a közönséget, amelyben a társulat összes slágereit megkapja ajándékba az előadások minden nézője.

Kedden Szidi Thalék már Tg.-Muresen játszanak és még csak néhány erdélyi városba látogatnak el, hogy aztán Lengyelországi turnéjukat kezdjék meg.

Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosi tudomány legjelesebb képviselői már régóta hangoztatják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve.

Franciaországban is dühög az influenzajárvány. Párizsból jelentik: Amiens helysége katonái között is nagy arányokban lépett fel az influenzajárvány. Százötven katonát szállítottak kórházba. Emiatt a törvényhozás hadügyi bizottsága vizsgálóbizottságot küldött ki a terjedő influenzajárvány miatt a vidéki katonák egészségügyi helyzetének felülvizsgálására.

A londoni kereskedelmi kamara véleménye szerint csekély az értéke a mesterséges gyémántnak. Londomból jelentik: A kereskedelmi kamara szakszertű vizsgálatnak vetette alá a mesterséges gyémántot. A szakértők megállapították, hogy az előállított mesterséges gyémánt anyagának keménysége s más fizikai és kémiai tulajdonságai is lényegesen különböznek a természetes gyémánttól. Szakértők nem tevésthetik azt össze a valódival s éppen ezért kereskedelmi értéke csekély.

Ma, vasárnap a Royal-mozgóban kettős műsor.

TIED EZ A VALCER

Camila Horn, Louis Graveur, Adele Sandrock

30 NAPIG HERCEGNŐ

Fősz.: SILVIA SIDNEY.
Vasárnap d. e. 11-kor matiné: HARRY PIEL:
A világ álaré nélkül.

Beszámolt egy román képviselő a sztambuli interparlamentáris-unió gyűléséről. Bucarestből jelentik: A kamara tegnapi ülésén Serbescu képviselő beszámolt a sztambuli interparlamentáris unió legutóbbi sztambuli üléséről.

Az európai időjárás hírei. Párizsból jelentik: Franciaország déli és délkeleti megyéiben havazások vannak. — Északolaszország több pontján hófúvások és lavinaomlások vannak. Velence járdáin 10 centiméteres a hóréteg. — A Dolomitokban Corvaránál egy trieszti sielő lavinaomlásban életét vesztette. — A Righi-vonalon négy napi szünetelés után újra megindul a vauzi forgalom. — Sestonál, az olasz-osztrák határon lavinaomlás megölt két olasz vámtisztet. — Az Óriáshegységben az Elfalpbaude környékén eltűnt cseh-szlovák sielő törzstisztek utáni kutatás ma is eredménytelenül járt. Mindössze csak egy sí-botot találtak. Szombaton folytatják a kutatást a holttestek után.

Rövid hírek mindenünnen. A francia Szépművészeti Akadémia tegnapi ülésén Lefrance elnök köszönetet mondott a jelenlévő Iorga professzornak, mert az akadémiának ajándékozta két eredeti francia nyelven írt művét Bizanc történelméről és A művészetről Romániában. Iorga különben tagja ennek az akadémiának. — Annabella francia filmszínésznő Párizsban filmfelvétel közben medve támadta meg s a földre döntötte. Nagy nehézségek árán sikerült megmenteni, de kettő lábátörést szenvedett. A párizsi állami klinika operálják. — A keletafrikai Kenia-gyarmat Kisuma kerületének egyik bányájában földomlás 27 munkást eltemetett. Nincs remény arra, hogy életben lehessen őket kiánni. — A francia postaiügyi minisztérium a vidéki állami rádióállomásokról is eltiltotta a reklámok közvetítését. A tilalom vasárnap lép életbe. A párizsi állami rádióadók már újv óta nem közvetíthetnek reklámokat. — Szombaton Malmöben új svéd tengeraltjárót bocsátanak vízre. — Február 13-án a bécsi központi temetőben gyászünnep lesz a februári forradalmi megmozdulás karhatalmi áldozatainak emlékére. — Bécsben két villamos összeütközésénél tizenegyet megsebesültek. — Szófiában megkezdette üzemét az első bulgáriai izzólámpagyár. — Sanghai központi negyedében szeszraktárbari robbanás 15 személyt megölt. A szomszédos ház is tűzvészben elpusztult, amelyben Kina egyik legnagyobb titkos opiumgyára volt.

Ujabb kivégzések a Harmadik Birodalomban. Berlinből jelentik: A plötzen-sei börtön udvarán ma hajnalban lefejezték Kurt Böhmöt és Paul Merz-t, akiket katonai titkok elárulása miatt ítétek halálra.

Ingeny rendelés — munkanélkülieknek. Az influenzajárványra és kegyetlen tére való tekintettel dr. Szilágyi András gyakorlóorvos munkanélkülieknek ingyen rendel. Lakk Str. Paris 38. sz. alatt. Ingyen rendelés kedden és pénteken d. u. 4—5-ig.

Az Izraelit Jótékony Nőegylet teadélutánját ma délután 5 órákor tartja meg a Palaceban.

Chaluceskúvó. Schönberger Ráchel chaluca (Tg.-Mures) és Israel Tibor chaluca (Cluj) ezuton hívják meg összes rokonaikat, elvbarátaikat és ismerőseiket a folyó hó 12-én kedd délután 3 órákor Tg.-Muresen megtartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett.) A cluji Brit Hanoar Hamiz-rachi sok szerencsét kíván Israel Tibor chávernek Schönberger Rachel cháverával való esküvőjükhöz.

Pontos fordítások bármely nyelven, pontos információ bármely kérdésben, vidéki megbízások gyors és pontos elintézése dr. Mandel Fordító és Információ Irodában Cluj, Memorandum 24.

Negyven milliárd frankkal emelkedett a francia államadósság. Párizsból jelentik: Az államadósság az utóbbi négy év folyamán 41 milliárd frankkal emelkedett. 1935-ben a kincstár újabb 14 milliárd kölcsön felvételére lesz kénytelen.

PHILO LEXIKON

1935 Handbuch des jüdischen wissens

800 hasáb, 250 képpel, 40 képtábla és térkép, 240 lej

LEPAGE-nál Cluj

Nyolc napra ítélte a timisoarai törvényszék egy parasztagadát nemzetgyalázásért. Tudósítónk jelenti: A timisoarai törvényszék előtt ma délelőtt Ciules Simon Cápát községi parasztagada állott nemzetgyalázás vádjával terhelten. Még a múlt év őszén történt, hogy a kerületi adóhivatal erélyes foglalást rendelt el Cápát község lakosai ellen. Amikor a végrehajtó, a falusi jegyző és egy csendőrkülönítmény végig járták a falusi gazdákat, akiknek adóhátralékaik voltak, Ciulea a falu kocsmájából látta a bizottságot lakása felé közeledni. A parasztagada tudta, hogy hozzá mennek végrehajtani és ezért kiállott az ucca közepére és hangosan szidni kezdte a végrehajtót és a csendőröket, végül dühében nemzetgyalázó kijelentéseket tett. A mai tárgyaláson Ciulea azzal védekezett, hogy ne mvoit egészen józan és nagyon elkeserítette az, hogy el akarják vinni buterit adóba. A törvényszék 8 napi fogházra ítélte a parasztagadát. Az ítéletben úgy az ügyész, mint Ciulea megnyugodtak, úgy hogy az jogerőre emelkedett.

Tudnivalók a Prágai Tavasz Vasárnapról. Az idei Prágai Tavasz Vasárnap március 10-től 17-ig lesz megtartva, mely időpont igen kedvező, tekintettel arra, hogy egyrészt közvetlenül a Lipcse-i vásár után csatlakozik, másrészt a „British Industrie Fair” látogatói is programjukba vehetik ezen nagyjelentőségű vásár meglátogatását. Használja ki minden érdeklődő a nagy kedvezményeket. Felvilágosítással szívesen szolgálnak SSL-Konzulátusok és a Vászár képviselői.

Magyar zsidó LEXIKON

ujból kapható. Szerk.: Ujvári Péter. Nagy lexikonalkalomban, 1028 lap, fehér papír, díszes fűlbörkötésben a korábbi 2000 lej ár helyett

330 Lei LEPAGE-

nál Cluj. Postán utánvétellel. Beküldve portómentesen.

Többet bíróság elé állítottak a Párizsban letartóztatott kommunis-ták közül. Párizsból jelentik: A letartóztatott kommunis-ták közül többeket tiltott fegyverviselés miatt bíróság elé állítottak. A vádlottak pénzbüntetést és hat hónapig terjedő szabadságvesztést kaptak.

A cseh-szlovákiai Teschenben sztrájkba léptek a lengyel kisebbségi gazdasági akadémia hallgatói. Varsóból jelentik: Teschenben a lengyel kisebbségi gazdasági iskola hallgatói sztrájkba léptek, mert a cseh-szlovák minisztérium vonakodott lengyel nemzetiségű tanárt kinevezni s cseh-szlovákokat nevezett ki.

Hatvanhatmilliárd rubelre rug a szovjet jövő évi költségvetése. Párizsból jelentik: A szovjet jövő évi költségvetése 66 milliárd rubel lesz. Kétfélmilliárd dotálják a titkos alapokat s másfélmilliárdval a politikai rendőrséget.

Gázömlés egy francia városban. Párizs-ból jelentik: Clermont Ferrandban gázömlés volt. A gáz behatolt lakásokba is. Három személy életét vesztette, hetet súlyos mérgezéssel szállítottak kórházba. Azt hiszik, hogy a nemrég befejezett utépítés során sérült meg a gázvezeték.

75 Lei	Leltári kiárusítás	95 Lei
150 Lei	Ezen árak mellett a legfinomabb cipőt vásárolhatja	195 Lei
250 Lei	Hoffmann	295 Lei
	cipőáruházában	
	Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 19.	

UJ KELET Legújabb hírek

Az ország 939 bankja közül csak 400 életképes — állapítja meg a Banca Nationala

Helyzetkép az ország gazdasági és pénzügyi helyzetéről

Bucuresti, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Nationala most tette köze jelentését az ország gazdasági helyzetéről. A jelentés megállapítja, hogy Románia az elmúlt esztendőben is sokat szenvedett részint a világválság miatt, részint az ország különleges gazdasági, pénzügyi és társadalmi struktúrája következtében. A mezőgazdaság, mely az elmúlt években az áresések és a rövid lejáratu, súlyos kamatokkal megterhelt tartozások következtében éles válságon ment át, 1934-ben valamelyes javulást mutat fel. A gabonatermes a kedvezőtlen időjárás következtében kisebb volt ugyan, mint az előző esztendőben. 86 milliárd 200 millió mázsa gabona termést az előző évi 109 milliárd 316 millió mázsaival szemben. Minőségileg azonban a termés lényegesen jobb volt és különösen árpában és tengeriben a kivétel is lényeges volt. 1934 első 11 hónapjában 321 ezer tonna árpát exportáltunk 727 millió lej értékben és 483 ezer tonna tengerit 1 milliárd 18 millió lej értékben. Mindenesetre az exportált mennyiség 40—50 százalékkal kisebb volt, mint az előző esztendőben.

A mezőgazdasági termékek árai állandó emelkedésben vannak. Az árpa ára 2 lei 36 bani volt kg-ként, az előző évi 1 lei20 banival szemben. A buza ára 3 lei33-ról 4.24-re emelkedett, a zab 1.55-ről 2.56-ra, a rozs 2.34-ről 3.07-re és a tengeri 1.80-ról 1.91-re.

A beföldi ipar helyzete lényegesen megjavult. Az ipari termelés index száma 1932 végén 70.1 volt, 1933 elején 115.5 és 1934 júniusában 141.5. A legnagyobb fellendülés a kézműiparban észlelhető. Ugy a beföldi termelés, mint a fogyasztás emelkedésben van. Ezt az iparágat a behozatali nehézségek különösképpen kedvező helyzetbe hozták. A petróleum-ipar sokat szenvedett az árak folytonos esése következtében. Bár a termelés folyton nő, a termelt árú értéke csökkent. 1929-ben 4 millió 800 ezer tonnát tett ki a petróleum-termelés és ez 1933-ban 7 millió 300 ezer tonnára fokozódott. Ugyanakkor a termelt árú értéke 7 milliárd 400 millió lejről 3 milliárd 300 millióra csökkent. A petróleumtermékek kivitele 1928-ban 2 milliárd 800 millió tonna volt, 1934 első 11 hónapjában 5 milliárd 700 millió tonna. Az áresés, ebben az iparágban 1934-ben is tartott.

Az ország külkereskedelme az áresések, a fogyasztó képesség csökkenése, valamint a kontingentálási rendszer és a különböző megszorítások folytán lényegesen csökkent. 1929-ben a behozatal egymillió 100 ezer tonnára rugott, 1933-ban csak 467 ezer tonnát tett ki. A behozott árú értéke 29 milliárd 300 millióról ennek megfelelően 11 milliárd 700 millióra csökkent. A kivétel 1929-ben 7 millió tonnát tett ki, 1931-ben 10 millió tonnára emelkedett, 1933-ban viszont 8 millió 700 ezer tonnára csökkent. Az exportált árú értéke 29 milliárdról (1929) 14 milliárdra csökkent. (1933.) 1934 első 11 hónapjában a behozatal 141 ezer tonnával emelkedik, ugyanakkor a kivétel 22 ezer tonnával csökken. A behozott árú értéke 11 milliárd 843 millió lejre emelkedik, míg a kivitt árú értéke 13 milliárdról 12 milliárd 428 millióra csökkent. A kiviteli felesleg tehát 586 millió lej értéket képvisel, az elmúlt év első 11 hónapjában, míg 1933 megfelelő időszakában a felesleg 2 milliárd 412 millió lejt tett ki és 1932-ben 4 milliárd 700 milliót. Az elmúlt év decemberében a nem végleges kimutatások szerint a külkereskedelmi mérleg lényegesen megjavult, amennyiben egymillió 300 millió lej értékben exportáltunk az 500 millió lej értékű behozattal szemben. 1934-ben tehát a kivétel ösz-

szesen 13 milliárd 500 millió lej volt, szemben a 12 milliárd 300 millió lejes behozattal, ami egymillió 200 millió lejes többlet jelent. Ez a többlet azonban lényegesen csökkenés az előző évekkel szemben, ami a deviza-szükségletek kielégítésében fennakadásokat idézett elő. A kivétel értékének csökkenését részint a petróleumtermékek és az élő állatok árának visszaesése, részint pedig a gabona-kivétel 50 százalékos csökkenése okozta.

A valuta-piacon és a hitel terén 1934-ben konszolidálás mutatkozott. Az 1931-es nagy pénzügyi válság után az elmúlt évtől kezdődőleg kezdett ismét piacra kerül-

ni a teaurizált pénz, a bankok forgótőkéje emelkedett és a mezőgazdasági tartozások végleges rendezése hivatva volt arra, hogy visszaadja a pénzpiac biztonságát.

A jelentés ezután a bankok helyzetével foglalkozik és azokat három kategóriába osztja: 1. jó bankok, amelyek fentartás nélkül fizetik tartozásaikat és nem veszik igénybe a konverziós törvény kedvezményeit, 2. életképes bankok, melyek közül egyesek megegyeztek hitelezőikkel tartozásaik kifizetésének feltételeiben, mások a törvényszék útján kérték fizetési képességeik megállapítását, 3. életképtelen ban-

kok, amelyeket likvidálni kell. Bucurestiben 85, az országban pedig mintegy 360 bank fog likvidálásra kerülni. Általában 939 bank közül mintegy 400 maradhat fenn.

A jelentés kihangsúlyozza, hogy a lej az elmúlt év során az összes külföldi piacokon megőrizte törvényes árfolyamát.

Titulescu ma átveszi a Balkán-szövetség elnökségét

Lejárt Maximos mandátuma

Athén, február 9. Ma jár le Maximos görög miniszterelnök elnöki megbízása a Balkán-szövetség élén és azt automatikusan Titulescu külügyminiszter veszi át. A mai napot táviratváltások lesznek a Balkán-antant államainak külügyminiszterei között, amelyekben notifikálni fogják az elnökváltást. Junius Titulescu a kisanant elnöke is egyúttal, júniusban azonban ezt az elnöki tisztelet Jettics fogja átvenni, míg a Balkán-

szövetség elnöki tisztelet egy évig fogja betölteni Titulescu.

Bucuresti, február 9. Titulescu ma reggel hosszú táviratot kapott Maximos görög külügyminisztertől, amelyben tudomására hozza, hogy miután a Balkán-szövetség elnöki megbízása lejárt, az athéni megegyezés értelmében átruházta azt Titulescunak. Ez alkalomból a román külügyminiszter számos üdvözlő táviratot is kapott.

Lelőtte a csendőrmestert és önmagával is végzett Luduson egy templomfosztogató

Egy csendőrszakaszvezető karját is szétrombolta a tettes

Ludus, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Péntek este 9 óra után a szolgálatot teljesítő rendőr arra lett figyelmes, hogy a görögkatolikus templomból világgosság szűrődik ki. A rendőr a templom felé tartott, ekkor azonban két lövés dördült el és a templomból egy sötét alak menekült ki. A rendőrt nem találták el a lövések, mire azonnal jelentést tett a csendőrszakra a történetekről.

A csendőrmester a Weiss-féle szállodában razzia tartott és az összes vendégeket leigazoltatta. Az egyik jólöltözött, magas, barna fiatalember az igazoltatás közben az éjjeli szekrényből revolvert rántott elő és Popescu Nicolae őrmesterre lőtt, aki összeesett.

Badescu csendőrszakaszvezető azonnal a tettesre ugrott, ez azonban újra lőtt és Badescunak a karját szétrombolta. Ekkor a tettes kiugrott az ablakon és menekülni kezdett. Az uccán üldözőbe vették, mire ez dr. Pintea udvarába szaladt be, ahol a kutba ugrott. Létrával hozták fel és megállapították, hogy Garon Ioan ismert templomfosztogatóval azonos. Ahogy a csendőrszakra vitték, súlyos mérgezési tünetek mutatkoztak rajta,

a kutban ugyanis sztrichnint veti be és néhány percnyi kínos szenvedés után meghalt.

Luduson óriási izgalom okozott a bűntény. Popescu őrmester még a helyszínen kiszendvedett.

Ujra feltámad a baloldali kartell Franciaországban?

Flandin és John Simon Párizsban megvitatták a német ellenvetéseket a londoni javaslatokra

Párizs, február 9. A francia kormány tegnapielőtt a kamarában a szocialisták-nak egy indítványa fölötti szavazásnál csak 56 szavazattöbbséget kapott. Ez a kis többség élénken foglalkoztatja a sajtót. A baloldali lapok szerint a tegnapielőtti szavazás, a parlament magáraéledését jelentti, amely vissza akarja venni jogait és korlátozni a kormány tulságosan szabad működését. A mérsékelt sajtó a baloldali kartell feltámadásáról ír.

Egyidejű jelentés szerint a tőzsdén bessz irányzat lett urrá, amit a londoni nyersanyagpiac helyzetével és azzal magyaráz-

nak, hogy a francia törvényhozásban Flandin kis többséget tudott csak szerezni a bizalmi kérdés felvetésénél.

Párizs, február 9. Sir John Simon angol külügyminiszter tegnap repülőgépen a lebourgeti repülőterre érkezett. Este a külügyminiszter résztvett Flandinnal együtt az angol-francia kereskedelmi kamara vacsoráján. A párizsi estilapok közlése szerint sir John Simon tárgyalni fog Flandinnal a londoni javaslatok által keltezt hatásról és felkeresi a beteg fekvő Lavalt is. Ezzel szemben a párizsi angol nagykövetség hangoztatja, hogy a külügy-

miniszter kizárólag magánemberként tartózkodik ezuttal Párizsban.

Ujabb párizsi jelentés szerint Simon angol külügyminiszter beszédet tartott a párizsi francia-angol kereskedelmi kamarában:

— Azt hisszük, hogy a világ érdekében dolgozunk, — mondotta. — A mult héten Londonban létrejött egyezmény senki ellen sem irányul. Nem szük körben mozgó megegyezésről van szó, hanem mindenki előnyéről. Ha mindazok, akiket meghívunk, együtt fognak velünk működni, ugyanattól a szellemtől áthatva, egy kereskedelem prosperitása az 1935 évben egyenes irányban fog emelkedni.

A Petit Parisien szerint Flandin és sir John Simon megvitatták a londoni javaslatokkal szemben támasztott német ellenvetéseket.

London, február 9. A Reuter távirati iroda római értesülései szerint eljuttatták Grandihoz azokat a feltételeket, amelyek mellett Olaszország hajlandó csatlakozni a légi Locarnohoz. Grandi átadta az olasz jegyzéket az angol Foreign Officeban.

A Daily Telegraph szerint az olasz kormány kész csatlakozni a londoni légi Locarnohoz, de aligha vállal kötelezettséget Anglia légi megtámadtatása esetére segítségnyújtásra.

Szimpatiatüntetést akartak rendezni a cluji diákok Vajda mellett

A cluji diákság Vajda „numerusz valachicus” programjára köszöntésképpen szimpátia tüntetést akart rendezni a volt miniszterelnök tiszteletére. Az ostromállapotra való tekintettel a hatóságok nem engedélyezték a tüntetést.

Egyezmény kötésével végetért az orosz-román vasuti konferencia

Moszkva, február 9. (Rador.) Az orosz-román vasuti konferencia véget ért egyezmény megkötésével. Megállapodás jött létre, hogy direkt vasuti kapcsolatokat hoznak létre a két állam között. A TASS-ügynökség tudósítója intervjút kapott Kirsanov közlekedésügyi népbiztostól, aki kijelentette, hogy az aláírt egyezmény az utas- és áru-forgalomra egyaránt vonatkozik, ami nemcsak Romániára és Oroszországra nézve bír fontossággal, de a tranzit szempontjából is. Elként létrejön a legrövidebb út Magyarországon, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Olaszország, Délfranciaország, Bulgária, Ausztria és a szovjetek között. A közlekedést augusztus 1-én veszik fel, amikor Tiraspol mellett a Dnyeszter hidja készen lesz, ami egyik pontját képezi az egyezménynek.

CENZURAT

Taza postala piatite in num. No. 224718/929 ROMA

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, negyve 600, egész év: 1080. Töredék: Havonta 12, egész év: 120. KÉLETT az erdélyi dóság egyetlen politikai újságja. Céljait utánpótlás megjelölésével

Pápák és rabbi

A Harmadik Birodalom új dal született, mely ifjúság számára alkalmas. Az új dal szövegét pápától és a rabbinusoktól hívja fel a német a szerencsés helyzetű (arbitrium) legsarlatásgalmának lehet eszük.

Ebben a dalban a rabbinusok és a papok egyaránt szerepelnek. Ez az akadémia annak, hogy judaizmust a nacionalista szemben ellenséges megnyilatkozásának.

Am bármilyen abszurd met náciizmus egyáltalán meg a pápát nek az örüetéknek. A szél, állati indus szerte a világban tolicizmusban látja a nálek mellett — azt, mely az emberis tartozását nem hajkórit és ostoba eldobni.

Ez az általánosított olyan indoklatlan és az összes többi nácié. A katolikus internigós zsidó „nemzetkülönbségek” válságnyonyon ponton talált megsemmisítés.

A hitlerizmus azok különbségekre igazán. A hitlerizmus csak azt, hogy a pápa, és a zsidó szellemisézentánsait a rabbi békét akarnak.

Ez pedig olyan vérszomjas náci-batere nincs és nem is. Ez a legújabb bizonyíték amellezt szándékai mit érne.

Drágul az élet

A megélhetés jár élet további drágulás nem az a drágulás értékesítésének. mult hónapban az szünetelt és a lej külföldi árú és any nem vált meg érez után fog teljes ere sebben megindul a ság azonban emne van, csak tempója landó. Az 1933-ik szükségleteinket sz rzhettük be, mint ben: mintegy harm amelynek értéke sebb a békebeli p tavalylett január megélhetés, mint gyobb összegekke szükségletek besze rében a megélhetés rább, mint a békeberben 31.20-ra sz dexszama, az elmt elérte a gazdasági kezése óta a legm

Ez a szám hársze: élelmiszereink fizetjük, mint a ket 32.81-szeresen, szükségleti cikkek rom szám átlagu mot, amely viszo is nagy olcsósá ármkkal szembe ugyanis mai lejbe lej nemcsak 32-0